Förslag på reviderade miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Rickleåns övre delar

Samrådsunderlag

VATTENMYNDIGHETEN Bottenviken

Länsstyrelsen Norrbotten

Titel:	Förslag på reviderade miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Rickleån Övre - Samrådsunderlag
Författare:	Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt
Utgivningsår:	2026
Diarienummer:	16687-2026

Innehåll

SAMMANFATTNING 4

INLEDNING 5

AVGRÄNSNING 10

KONSEKVENSUTREDNING 11

BESTÄMMELSER, VÄGLEDNINGAR OCH METODER 12

NYA BESTÄMMELSER I VATTENFÖRVALTNINGSFÖRORDNINGEN 14

VATTENKRAFT I RICKLEÅNS AVRINNINGSOMRÅDE 19

ÖVERSYN AV MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTENFÖREKOMSTER SOM OMFATTAS AV DOMSTOLENS BEGÄRAN 20

Rickleån (Bygdeträsket- Bygdsiljum) (WA42615037) 20

Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) 21

Rickleån (Åselestupet - Fredriksfors) 42

ÖVERSYN AV MILJÖKVALITETSNORMER FÖR UPPSTRÖMSLIGGANDE VATTENFÖREKOMSTER 47

Varför ses miljökvalitetsnormerna för uppströmsliggande vattenförekomster över? 47

Bygdeträsket 48

Tallträsket och Tallån 60

Granträsket och nedströmsliggande vattenförekomster 67

Lidträsken och nedströmsliggande vattenförekomster 77

BILAGA 1 FÖRSLAG TILL ÄNDRINGSFÖRESKRIFT 91

Sammanfattning

Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt har, till följd av en begäran från mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt enligt 22 kap. 13 § första stycket 1 miljöbalken i mål nr M 303-22 om omprövning av villkoren för Älglunds och Bygdsiljums vattenkraftverk i Rickleån samt Tallträskets, Granträskets och Lidsträskets regleringsdammar, genomfört en översyn av miljökvalitetsnormerna för 18 vattenförekomster i övre delen av Rickleåns avrinningsområde.

Två av vattenförekomsterna är redan idag förklarade som kraftigt modifierade. För dessa vattenförekomster gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk potential* 2033. Vattenmyndigheten föreslår nu att för dessa vattenförekomster fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2033.

För resterande vattenförekomster som omfattats av översynen gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033. Vattenmyndigheten föreslår nu att två av dessa vattenförekomster förklaras som kraftigt modifierade samt att det för dessa vattenförekomster fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2023. För sju vattenförekomster föreslår vattenmyndigheten att det fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033. För två vattenförekomster föreslår vattenmyndigheten att det fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status*. För fem vattenförekomster föreslår vattenmyndigheten att miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033 ska fortsatt gälla.

Vattenmyndighetens bedömningar redovisas i det här samrådsunderlaget. Synpunkter på samrådsunderlaget får lämnas mellan **1 november 2026** till **5 februari 2027**.

Inledning

För vattenförekomster i övre delen av Rickleåns avrinningsområde gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* (GES) alternativt *god ekologisk potential* (GEP). Miljökvalitetsnormerna beslutades i december 2021 genom Länsstyrelsen i Norrbottens läns föreskrifter 25 FS 2021:13 A 12 om kvalitetskrav för vattenförekomster i Bottenvikens vattendistrikt.

I mål nr M 303-22 om omprövning av villkoren för (Rickeån Övre) Älglunds och Bygdsiljums vattenkraftverk i Rickleån samt Tallträskets, Granträskets och Lidsträskets regleringsdammar, har mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt beslutat att, med stöd av 22 kap. 13 § första stycket 1 miljöbalken, inhämta ett yttrande från Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt (nedan vattenmyndigheten) i enlighet med sökandes yrkanden, vilka följer:

a) Att definitionen av gällande miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831), God Ekologisk Potential (GEP), ska ändras på så sätt att miljökvalitetskraven för GEP inte ska innefatta upp- och nedströmspassage vid Älglunds kraftverk samt ökad minimitappning i naturfåran nedströms Älglunds kraftverk.

   I andra hand, om Vattenmyndigheten inte anser att innebörden av GEP ska ändras enligt ovan, att vattenmyndigheten ska besluta om undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav för vattenförekomsten i fråga om upp- och nedströmspassage vid Älglunds kraftverk samt ökad minimitappning i naturfåran nedströms Älglunds kraftverk.

b) Att gällande miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Bygdsiljum – Älglund (WA21127153), God Ekologisk Potential (GEP) (WA21127153), ska ändras på så sätt att miljökvalitetskraven för GEP inte ska innefatta upp- och nedströmspassage vid Älglunds och Bygdsiljums kraftverk samt ökad minimitappning i naturfåran nedströms Älglunds kraftverk.

   I andra hand, om Vattenmyndigheten inte anser att innebörden av GEP ska ändras enligt ovan, att vattenmyndigheten ska besluta om undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav för vattenförekomsten i fråga om upp- och nedströmspassage vid Älglunds och Bygdsiljums kraftverk samt ökad minimitappning i naturfåran nedströms Älglunds kraftverk.

c) Att vattenförekomsten Åselestupet – Fredriksfors (WA21850894),

ändras på så sätt att utloppskanalen från Älglunds kraftverk utgår och att denna sträcka utpekas som en kraftigt modifierad vattenförekomst (KMV) antingen genom bildande av en ny vattenförekomst eller att sträckan ingår i uppströms belägna KMV-utpekade vattenförekomst Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

d) Att vattenförekomsten Bygdeträsket – Bygdsiljum (WA42615037) utpekas som en kraftigt modifierad vattenförekomst (KMV).

Vattenmyndigheten har nu genomfört en översyn av miljökvalitetsnormerna för dessa vattenförekomster. De bedömningar som gjorts, särskilt i fråga om påverkan av miljöåtgärder på vattenkraftens förmågor och nyttor, medför att även miljökvalitetsnormerna för ett flertal uppströmsliggande vattenförekomster har setts över. Vattenmyndighetens översyn tar hänsyn till de bestämmelser som införts och de vägledningar som tagits fram sedan de nu gällande miljökvalitetsnormerna beslutades, till de riktlinjer och metoder som har utvecklats utifrån dessa bestämmelser och vägledningar, samt till det underlag som har tillkommit inom ramen för mål nr M 303-22.

Av 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen framgår att innan vattenmyndigheten fattar beslut om miljökvalitetsnormer ska myndigheten samråda med de myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare och enskilda som berörs av beslutet.

Vattendelegationen för Bottenvikens vattendistrikt har vid sammanträde den 6 oktober 2026 beslutat att inleda samråd om reviderade miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i övre delen av Rickleåns avrinningsområde. I tabell 1 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderade (övergripande) miljökvalitetsnormer.

Tabell 1. Sammanfattning av vattenmyndighetens förslag på reviderade (övergripande) miljökvalitetsnormer

Vattenförekomst	ID	Vattenkategori	Gällande miljökvalitetsnorm	Förslag på miljökvalitetsnorm
Tallträsket	WA83429258	Sjö	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Tallån	WA76470191	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Granträsket	WA58279649	Sjö	God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033
Sikån	WA87828755	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Stor-Grötselet	WA15268949	Sjö	God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033
Sikån (Kvarnån)	WA22723429	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Kalvträsket	WA81591020	Sjö	God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033
Nörd-Lidsträsket	WA44115377	Sjö	God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033
Storsundet (Risån)	WA44616738	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status
Sör-Lidsträsket	WA80053840	Sjö	God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033
Risån	WA24021755	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Risån (Risåträsket och Mellanån)	WA22638829	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033
Risån	WA47814622	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status
Bygdeträsket	WA60193908	Sjö	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk potential 2033
Rickleån (Bygdeträsket - Bygdsiljum)	WA42615037	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk potential 2033*

Vattenförekomst	ID	Vattenkategori	Gällande miljökvalitetsnorm	Förslag på miljökvalitetsnorm
Rickleån (Bygdsiljum - Älglund)	WA21127153	Vattendrag	God ekologisk potential 2033	Måttlig ekologisk potential 2033
Rickleån (naturfåran nedströms Älglund)	WA43938831	Vattendrag	God ekologisk potential 2033	Måttlig ekologisk potential 2033
Rickleån (Åselestupet - Fredriksfors)	WA21850894	Vattendrag	God ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033

*Bedömningar och förslag på miljökvalitetsnorm anpassas utifrån att vattenförekomsten sammanslås med den uppströmsliggande vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) i vattenförvaltningscykel 2028-2033.

Samrådstid och synpunkter

Samrådet pågår under perioden **1 november 2026** till **5 februari 2027**. Vattenmyndigheten välkomnar synpunkter och ytterligare underlag som kan vara av betydelse för den översynen som genomförs.

Synpunkter ska ha kommit in till vattenmyndigheten senast den 5 februari 2027, antingen via e-post till

vattenmyndigheten.norrbotten@lansstyrelsen.se

eller brev till

Länsstyrelsen i Norrbottens län
Vattenmyndighetens kansli
971 86 Luleå

Märk e-posten/brevet med **diarienummer 16687-2026**.

Till detta samrådsunderlag tillhör rapporter avseende ekologisk nytta av miljöåtgärder samt påverkan av miljöåtgärder på vattenkraftens förmågor och nyttor i Rickleån. För att ta del av dessa rapporter kontakta länsstyrelsen i Norrbottens län. Ange **diarienummer 16687-2026** för att förenkla länsstyrelsens hantering. Mer information om hur du kan kontakta länsstyrelsen finns på länsstyrelsens webbsida: lansstyrelsen.se/norrbotten.

Avgränsning

Den genomförda översynen omfattar endast miljökvalitetsnormen för ekologisk status för de berörda vattenförekomsterna, i synnerhet de biologiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorer och parametrar vars status påverkas av vattenkraftsverksamhet. Miljökvalitetsnormen för kemisk status för de berörda vattenförekomsterna är oförändrad jämfört med den miljökvalitetsnorm som beslutades i december 2021. Efter samrådet avser vattenmyndigheten att revidera miljökvalitetsnormen för ekologisk status genom en ändring av den nu gällande föreskriften (25 FS 2021:13 A 12).

Vattenmyndigheten önskar uppmärksamma att parallellt med detta samråd pågår ett större och längre samråd avseende förslag till åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer för vattenförvaltningscykel 2028-2033. Det samrådet omfattar förslag på miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster i Bottenvikens vattendistrikt (inklusive nu aktuella vattenförekomster) och pågår mellan 1 september 2026 och 30 april 2027. Vattenmyndigheten avser att besluta om de nya miljökvalitetsnormerna genom en ny föreskrift. Den förslagna föreskriften utgör en del av underlaget för det större samrådet. Mer information finns på vattenmyndigheternas webbsida: vattenmyndigheterna.se.

Det underlag i databasen VISS2 som detta samrådsunderlag bygger på utgör också underlag för det större samrådet. Synpunkter på det underlag och bedömningar som berör ekologisk status och påverkan från vattenkraftsverksamhet i de berörda vattenförekomsterna får lämnas inom ramen för detta samråd fram till den 5 februari 2027. Synpunkter på det underlag och bedömningar som berör övriga typer av påverkan på ekologisk status samt kemisk status får lämnas inom ramen för det större samrådet, senast den 30 april 2027.

Konsekvensutredning

Enligt 3 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en förvaltningsmyndighet innan den beslutar om föreskrifter ta fram och dokumentera en konsekvensutredning. Av 4 § 2 st. samma förordning följer det dock att om en myndighet bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning får myndigheten besluta om föreskrifter utan att ta fram en sådan utredning. En sådan bedömning ska dokumenteras och skälen för bedömningen anges.

Vattenmyndighetens bedömning är att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning inför att miljökvalitetsnormerna för aktuella vattenförekomster i Rickleåns avrinningsområde revideras genom en ändring av den nu gällande föreskriften (25 FS 2021:13 A 12), på det sättet som föreslås i detta samrådsunderlag.

En konsekvensutredning genomfördes i samband med att den nu gällande föreskriften, med miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster i distriktet, beslutades i december 2021. I detta samrådsunderlag föreslås att det för flera vattenförekomster beslutas om mindre stränga krav. Detta innebär att det för vattenförekomsterna föreslås nu sänkta krav jämfört med det som följer av nu gällande miljökvalitetsnormer. De kostnadsmässiga konsekvenserna för myndigheter, verksamhetsutövare eller allmänheten, bedöms därför vara oförändrade eller minskade jämfört med nu gällande miljökvalitetsnormer.

De förslagna miljökvalitetsnormer innebär att vattenkraftens förmågor och nyttor i Rickleån kan säkerställas samtidigt som kvaliteten i de påverkade vattenmiljöerna förbättras. De föreslagna miljökvalitetsnormer bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av vattendirektivet (2000/60/EC).

Därutöver beaktar vattenmyndigheten i sin bedömning att en konskevenskutredning kommer att genomföras för den nya föreskriften om miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster i distriktet (inklusive nu aktuella vattenförekomster) inför beslut i december 2027.

Bestämmelser, vägledningar och metoder

Följande författningar utgör de huvudsakliga utgångpunkterna för vattenmyndighetens arbete med översyn av miljökvalitetsnormer.

- vattendirektivet (2000/60/EG)
- vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660)
- Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25)
- Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kartläggning och analys av ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) (HVMFS 2017:20)

Dessutom har följande vägledningar och rapporter utgjort underlag för vattenmyndighetens arbete.

- Havs- och vattenmyndigheten, Kraftigt modifierat vatten, ekologisk potential samt normsättning för vattenkraft (webbversion, publicerad 2026).
- Havs- och vattenmyndigheten, Vägledning om kraftigt modifierat vatten (KMV) och ekologisk potential (Rapport 2023:12).
- Havs- och vattenmyndigheten, Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga krav: Undantag enligt 4 kap. 9–10 a §§ vattenförvaltningsförordningen (Rapport 2023:14).
- Statens energimyndighet, Vattenkraftens reglerförmåga och ny reglerklassindelning (ER 2026:12).

Vattenmyndigheten har även tillämpat de riktlinjer och metoder som har tagits fram inför vattenförvaltningscykel 2028-2033:

- Vattenmyndigheternas riktlinjer för åtgärdsanalys och normsättning i ytvatten med vattenkraftspåverkan - Tillvägagångssätt för framtagande av åtgärdsförslag och miljökvalitetsnormer inför förvaltningscykel 2028-2033.
- Vattenmyndigheternas riktlinjer för påverkansanalys och statusklassificering av konnektivitet i sjöar och vattendrag: Tillvägagångssätt för arbetet under vattenförvaltningscykel 2022–2027.
- Vattenmyndigheternas riktlinjer för påverkansanalys och statusklassificering av morfologiskt tillstånd i sjöar och vattendrag: Tillvägagångssätt för arbetet under

vattenförvaltningscykel 2022–2027.

- Vattenmyndigheternas riktlinjer för expertbedömning av hydrologisk regim i sjöar och vattendrag påverkade av vattenkraft: Tillvägagångssätt för arbetet under vattenförvaltningscykel 2022–2027.
- Vattenmyndigheternas riktlinjer för expertbedömning av biologin utifrån hydromorfologi i sjöar och vattendrag: Tillvägagångssätt för arbetet under vattenförvaltningscykel 2022–2027.

Nya bestämmelser i vattenförvaltningsförordningen

Sedan juli 2025 gäller särskilda bestämmelser i vattenförvaltningsförordningen för förklarande av kraftigt modifierade vatten (KMV-förklarande), definition av maximal ekologisk potential (MaxEP) och god ekologisk potential (GEP), samt beslut om mindre stränga krav (MSK-beslut), när vatten lagras för kraftproduktion.

Havs- och vattenmyndigheten anger i sin vägledning (Havs- och vattenmyndigheten, 2026) att bestämmelserna bedöms omfatta i princip samtliga vattenkraftverk som ligger i vattenförekomster som har någon form av uppdämning av vatten och där den samlade ekologiska statusen är sämre än god. Vidare förklaras att i begreppet lagring ingår uppdämning som sker för att skapa fallhöjd till ett vattenkraftverk i anslutning till dammanläggningen, men även regleringsdammar där vattnet används för kraftproduktion längre nedströms i avrinningsområdet.

Vattenmyndigheten bedömer att de särskilda bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen är tillämpbara i översynen av miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster i övre delen av Rickleåns avrinningsområde.

Förklarande av kraftigt modifierade vatten

De allmänna förutsättningarna för KMV-förklarande regleras i 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen. Ett sådant förklarande är aktuellt för vattenförekomster som har *väsentligt förändrade hydromorfologiska förhållanden* till följd av mänsklig verksamhet som bedöms vara samhällsnyttig och där åtgärder för att uppnå god ekologisk status (GES) inte kan genomföras utan *betydande negativ påverkan på verksamheten*. Dessutom krävs det att nyttan av verksamheten, av tekniska skäl eller på grund av höga kostnader, *inte kan uppnås på något annat sätt* som är ett väsentligt bättre alternativ för miljön.

Av 4 kap. 3 b § vattenförvaltningsförordningen framgår att en ytvattenförekomsts fysiska karaktär ska anses ha ändrats på ett väsentligt sätt till följd av att vatten lagras för kraftproduktion när

1. minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer kan antas ha sämre än god status, eller

2. det på annat sätt framgår att påverkan på ytvattenförekomstens fysiska karaktär är väsentlig.

Av 4 kap. 3 a § vattenförvaltningsförordningen följer att, när vatten lagras för kraftproduktion, ska intresset av en *nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel* särskilt beaktas vid bedömningen av om förutsättningarna för KMV-förklarande är uppfyllda. Detta ska bidra till att säkerställa:

1. att riktvärdet för det aktuella huvudavrinningsområdet i bilaga 3 inte riskeras att överskridas,
2. att den nationella elberedskapen inte försämras,
3. samt reglerkraften i en vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som är av vikt för elsystemets leveranssäkerhet i Sverige.

I Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) förklaras att påverkan på vattenlagring påverkar förmågorna elberedskap, elproduktion och reglerkraft, som i sin tur bidrar med olika nyttor för samhället. I bilaga 2 till vägledningen återfinns detaljerade beskrivningar av de olika förmågor och nyttor samt information om vilka aktörer som kan bistå vattenmyndigheterna med relevant underlag.

Definition av ekologisk potential

Till skillnad från naturliga vattenförekomster, finns det för kraftigt modifierade vattenförekomster inga bedömningsgrunder som beskriver vilka förhållanden som motsvarar respektive statusklass för olika kvalitetsfaktorer. Vattenmyndigheten behöver därför, för varje enskild kraftigt modifierad vattenförekomst, definiera de förhållanden som behöver uppnås inom respektive klass av ekologisk potential.

Av bestämmelsen i 4 kap. 4 b § 1 st. vattenförvaltningsförordningen framgår att när MaxEP bestäms för en ytvattenförekomst som har förklarats som kraftigt modifierad till följd av att vatten lagras för kraftproduktion, ska de åtgärder eller kombinationen av åtgärder väljas som:

1. effektivt förbättrar vattenmiljön, med beaktande av att ytvattenförekomstens fysiska karaktär är väsentligt ändrad, och
2. inte påverkar kraftproduktionen på ett betydande negativt sätt i den mening som avses i 3 § 1 d.

Av bestämmelsen i 4 kap. 4 b § 2 st. vattenförvaltningsförordningen framgår att när GEP fastställs för en ytvattenförekomst som har förklarats som kraftigt modifierad till följd av att vatten lagras för kraftproduktion ska de åtgärder eller kombinationer av åtgärder väljas som under jämförbara förhållanden har visats vara effektiva för att uppnå ett tillstånd som motsvarar lätta förändringar jämfört med

ytvattenförekomstens ekologiska förhållanden MaxEP.

Maximal ekologisk potential (MaxEP) är referensförhållandet för den kraftigt modifierade vattenförekomsten. MaxEP motsvarar det *bästa ekologiska tillstånd* som kan uppnås, med beaktande att vattenförekomsten fortsatt behöver ha en väsentligt ändrat fysisk karaktär för att möjliggöra den samhällsnyttiga verksamheten som grundar KMV-förklarandet.

I Havs- och vattenmyndighens vägledning (2026) förklaras att de åtgärder som ska ingå i MaxEP behöver vara *ekologiskt effektiva.* Med detta menas åtgärder som bedöms tillföra ett ekologiskt värde (även om värdet är litet) och samtidigt beaktar vattenförekomstens väsentligt ändrade fysiska karaktär. I vägledningen anges vidare att bedömningen om en åtgärd är ekologiskt effektiv behöver beakta förhållandena på *avrinningsområdesnivå.* Exempelvis kan det i MaxEP behöva ingå åtgärder för upp- och nedströmsvandring som inte bedöms få någon betydelse för den vattenförekomst som kraftverket ligger i, men som ändå får betydelse för vattenförekomster upp- eller nedströms.

God ekologisk potential (GEP) motsvarar ett ekologiskt tillstånd med *lätta förändringar* hos de biologiska kvalitetsfaktorerna i den aktuella vattenförekomsten eller andra vattenförekomster, jämfört med MaxEP. Havs- och vattenmyndighens vägledning (2026) är tydlig om att ett fungerande ekosystem med vatten är en förutsättning för GEP. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att följande förhållanden utgör en lägsta nivå för GEP:

- Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning förbi vattenkraftverket innebär att vandringsbenägna fiskarter kan passera genom vattenförekomsten eller regleringsdammen i väsentlig omfattning och utan omfattande skador eller dödlighet och i tillräckligt antal för att behålla en långsiktigt hållbar population.
- Konnektivitet till biflöden och bakvatten ska vara tillräcklig för de fiskarter som är beroende av nå viktiga habitat i dessa vattenmiljöer under livscykeln.
- Minimitappningen ska motsvara minst medellågvattenföringen (MLQ) eller att minst 80 % av våta kontaktytan aldrig torrläggs.
- Morfologiskt tillstånd ska innebära att viktiga habitat i vattenförekomsten har ett morfologiskt tillstånd som innebär att grundläggande ekologiska funktioner kan behållas.

Vattenmyndigheten ska även identifiera åtgärder och beskriva förhållandena för *måttlig* (MEP), *otillfredsställande* (OEP) respektive *dålig ekologisk potential* (DEP).

När vattenmyndigheten definierar olika klasser av ekologisk potential

görs det inte någon bedömning om de åtgärder som behövs för att uppnå förhållandena vid de olika klasserna är möjliga och samhällsekonomiskt rimliga att genomföra, utan att detta görs först i samband med normsättning.

Undantag

För en naturlig ytvattenförekomst ska det som huvudregel fastställas miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* (GES) som ska uppnås senast den 22 december 2015 (4 kap. 4 § 1 st. 1 vattenförvaltningsförordningen). För en kraftigt modifierad vattenförekomst ska det som huvudregel fastställas miljökvalitetsnormen *god ekologisk potential* (GEP) som ska uppnås senast den 22 december 2015 (4 kap. 4 a § vattenförvaltningsförordningen).

Om en ytvattenförekomst inte uppnår GES alternativt GEP ska vattenmyndigheten utreda om det ska tillämpas undantag (4 kap 7 § HVFMS 2019:24). Med undantag avses tidsfrister och mindre stränga krav (4 kap. 9-10 a §§ vattenförvaltningsförordningen). Medan tidsfrister innebär en förskjutning av tidpunkten för när miljökvalitetsnormen ska uppnås, innebär mindre stränga krav att nivån på de krav som ska uppnås sänks till en lägre status eller potential än god.

Av 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen följer att det inte är möjligt att tillämpa tidsfrister efter 2027, förutom med skäl ”naturliga förhållanden”, det vill säga i de fall då alla nödvändiga åtgärder har vidtagits men den naturliga återhämtningen i vattenförekomsten förväntas ta längre tid.

De allmänna förutsättningarna för att besluta undantag i form av mindre stränga krav (MSK-beslut) regleras i 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen. Mindre stränga krav ska beslutas när det är *omöjligt* eller skulle innebära *orimliga kostnader* att uppnå GES eller GEP i vattenförekomsten. Påverkan på vattenkvaliteten ska bero på mänsklig verksamhet som uppfyller *miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte kan uppnås på något annat sätt* som är väsentligt bättre för miljön. Trots beslut om ett mindre strängt krav ska alltid *alla möjliga och rimliga åtgärder genomföras* för att uppnå bästa möjliga ekologiska status eller potential. Dessutom ska vattnets kvalitets inte riskera att försämras ytterligare.

Av 4 kap 10 a § vattenförvaltningsförordningen framgår att när vatten lagras för kraftproduktion ska vattenmyndigheten vid bedömningen av om förutsättningarna är uppfyllda för att besluta om mindre stränga krav enligt 10 § särskilt beakta intresset av en *nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel*, vilket ska bidra till att säkerställa:

1. att riktvärdet för det aktuella huvudavrinningsområdet i bilaga 3

inte riskeras att överskridas,
2. att den nationella elberedskapen inte försämras,
3. samt reglerkraften i en vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som är av vikt för elsystemets leveranssäkerhet i Sverige.

I bilaga 2 till Havs- och vattenmyndighetens vägledning återfinns detaljerade beskrivningar av vattenkraftens olika förmågor och nyttor samt information om vilka aktörer som kan bistå vattenmyndigheterna med relevant underlag.

Vattenkraft i Rickleåns avrinningsområde

I Rickleån finns det fem kraftverk, varav Älglund är det största både effekt- och produktionsmässigt. Uppströms Bygdsiljums kraftverk ligger magasinet Bygdeträsket samt de tre årsregleringsmagasinen Granträsket, Lidträsket (som egentligen utgörs av två olika sjöar) och Tallträsket.

För anläggningarna i Rickleån gäller ett riktvärde för produktionsförlust (s.k. HARO-värde) motsvarande 4 GWh enligt bilaga 3 till vattenförvaltningsförordningen. I den tidigare reglerbidragsklassningen (Energimyndigheten, Svenska kraftnät & Havs- och vattenmyndigheten, 2016) betraktades Älglund kraftverk som viktigt för den nationella reglerförmågan (s.k. klass 1-kraftverk). I den nya reglerbidragsindelningen (Statens energimydighet, 2026) uppfyller kraftverket inte kriterierna för att klassas som ett klass 1-kraftverk.

Av tabell 2 och tabell 3 nedan framgår grundläggande uppgifter om kraftverken och magasinen.

Tabell 2. Grundläggande uppgifter om kraftverk i Rickleån

	Effekt (MW)	Normalårsproduktion (GWh)	Klass 1-kraftverk
Bygdsiljum	1,37	5,1	Nej
Älglund	6,5	24,0	Nej
Fredriksfors	0,87	4,2	Nej
Sågforsen	0,76	4,0	Nej
Bruksforsen	0,82	4,0	Nej

Källa: Skellefteå kraft AB och Energimyndigheten.

Tabell 3. Magasindata

	Regleringsamplitud	Andel reglering (%)
Bygdeträsket	1,6	Ingen uppgift
Tallträsket	2,7	7,5
Granträsket	1,4	7,5
Lidträsket	1,2	17

Källa: Vattenmyndigheten och Energimyndigheten.

Översyn av miljökvalitetsnormer för vattenförekomster som omfattas av domstolens begäran

Nedan sammanfattas de bedömningar som vattenmyndigheten, i relevanta delar med stöd av Statens energimyndigheten (nedan Energimyndigheten) och Affärsverket Svenska kraftnät (nedan Svenska kraftnät), har gjort avseende vattenförekomstindelning, förklarande av kraftigt modifierade vatten (KMV-förklarande), definition och klassning av ekologisk potential, samt normsättning för de vattenförekomster som omfattas av domstolens begäran enligt 22 kap. 13 § miljöbalken.

I VISS2 återfinns detaljerade motiveringstexter och referenser.

Rickleån (Bygdeträsket- Bygdsiljum) (WA42615037)

För vattenförekomsten Rickleån (Bygdeträsket- Bygdsiljum) (WA42615037) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033.

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 upphör vattenförekomsten Rickleån (Bygdeträsket – Bygdsiljum) (WA42615037) som en egen vattenförekomst. Området ingår i stället i den uppströmsliggande vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908). Ändringen gjordes av SMHI vid deras översyn av vattenförekomstindelningen och föranleddes troligen av att nuvarande vattenförekomst endast är 500 m lång och har samma nivåreglering som Bygdeträsket genom styrningen från regleringsdammen vid Bygdsiljums kraftverk. Den nya avgränsningen av vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) kommer att fastställas i samband med beslut om de miljökvalitetsnormer som ska gälla för vattenförekomsten under vattenförvaltningscykel 2028-2033, i december 2027.

Vattenmyndigheten har undersökt möjligheten att redan under pågående vattenförvaltningscykeln kunna ändra vattenförekomstindelningen. Vattenmyndigheten bedömer dock att en sådan ändring skulle medföra sådana arbetsmässiga och praktiska svårigheter att det inte kan motiveras när återstår knappt ett år tills den nya vattenförekomstindelning och miljökvalitetsnormer fastställs i

samband med skiftet av förvaltningscykel.

För att ändå möjliggöra domstolens fortsatta prövning under år 2027 föreslår vattenmyndigheten att miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten Rickleån (Bygdeträsket – Bygdsiljum) (WA42615037) anpassas utifrån de bedömningar som har gjorts och den miljökvalitetsnorm som föreslås för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908).

Vattenmyndighetens förslag på miljökvalitetsnorm och tillhörande bedömningar för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) återfinns i huvudavsnitt ”Översyn av miljökvalitetsnormer för uppströmsliggande vattenförekomster”. I korthet föreslår vattenmyndigheten att vattenförekomsten KMV-förklaras och att det för vattenförekomsten fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2033.

Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831)

Vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) är idag kraftigt modifierade vattenförekomster för vilka det gäller miljökvalitetsnormen *god ekologisk potential* 2033.

Vattenmyndigheten gör bedömningen av vattenförekomsterna fortsatt uppfyller förutsättningarna för att KMV-förklaras. Vattenmyndigheten föreslår dock nu att miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2033 ska gälla för vattenförekomsterna.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet medför flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändringar av konnektivitet i vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831). Se ”Påverkan” i VISS2.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Detta beror på ändrad metodik i statusklassificering och ändrad referensperiod för klassningen av den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim*. Ändringarna

sammanfattas i tabell 4 och tabell 5. Se ”Motsvarande status”, under ”Potential- och statusklassificering” i VISS2.

Vattenförekomsterna bedöms fortsatt vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag*, *morfologiskt tillstånd i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt till den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*. Se ”Risk” i VISS2.

Tabell 4. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153)

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i vattendrag	**Dålig**	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Dålig**	**Otillfredsställande**
Specifik flödeseffekt i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Dålig*	*Måttlig*
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Vattendragsfårans form	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragets planform	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans bottensubstrat	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Strukturer i vattendraget	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans kanter	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*

Tabell 5. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831)

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i vattendrag	**Dålig**	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Dålig*	*Dålig*
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Specifik flödeseffekt i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Volymsavvikelse i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Vattendragsfårans form	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragets planform	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans bottensubstrat	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Strukturer i vattendraget	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans kanter	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenmyndigheten bedömer fortsatt att vattenförekomsterna uppfyller förutsättningarna för att KMV-förklaras. Se ”Egenskaper” i VISS2.

Vattenförekomsterna har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

Som det framgår av tabell 4 och tabell 5 bedöms de tre hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna - *hydrologisk regim i vattendrag*, *morfologiskt tillstånd i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* – ha sämre än god status i de berörda vattenförekomsterna. Vattenförekomsterna ska därför anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

Skyddade områden eller krav i andra vattenförekomster utgör inte något hinder mot KMV-förklarande (4 kap. 7 och 16 §§ vattenförvaltningsförordning)

Vattenförekomsterna kopplas enbart till skyddade områden enligt Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG). Hela landet är att betrakta som utpekat som avloppsvattenkänsligt med avseende på fosfor. Kopplingen anses inte utgöra något hinder mot KMV-förklarande.

Vattenmyndigheten har beaktat hela avrinningsområdet i den översyn som har genomförts till följd av domstolens begäran enligt 22 kap. 13 § miljöbalken. Resultatet av de bedömningar som har gjorts avseende vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) medför att ett flertal uppströmsliggande vattenförekomster inte kan uppnå miljökvalitetsnormen *god ekologisk status*. Vattenmyndigheten har därför utrett om det finns skäl att KMV-förklara och/eller besluta om mindre stränga krav även för dessa vattenförekomster. Vattenmyndighetens bedömningar avseende de uppströmsliggande vattenförekomsterna återfinns i huvudavsnitt ”Översyn av miljökvalitetsnormer för uppströmsliggande vattenförekomster”.

De hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES i vattenförekomsterna medför en betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen)

Av Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) framgår att för att vara säker på att GES kan uppnås bör åtgärderna som identifieras leda till att de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna – *konnektivitet*, *hydrologisk regim* och *morfologiskt tillstånd* – uppnår god status. Vad som utgör god status för varje hydromorfologisk kvalitetsfaktor och underliggande parametrar anges i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

Av tabell 6 och tabell 7 framgår vilka hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) och Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Tabell 6. Hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153)

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i vattendrag	**Ekologisk vattenreglering i Rickleån** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i vattendrag	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Bygdsiljums och Älglunds kraftverk samt vid damm i Åselestupet** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90%).
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Förbättra vattendragets morfologiska tillstånd i Rickleån** Förbättra bottenstrukturer, bottensubstrat, kanter, form och planform samt återskapa habitat i sådan omfattning att det ska motsvara ett morfologiskt tillstånd som inte avviker från referensförhållandet i mer än 15 % av vattenförekomstens längd.

Tabell 7. Hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i vattendrag	**Ekologisk vattenreglering** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i vattendrag	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Bygdsiljums och Älglunds kraftverk samt vid damm i Åselestupet** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90%).
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Förbättra vattendragets morfologiska tillstånd i Älglunds naturfåra** Förbättra bottenstrukturer, bottensubstrat, kanter,

	form och planform samt återskapa habitat i sådan omfattning att det ska motsvara ett morfologiskt tillstånd som inte avviker från referensförhållandet i mer än 15 % av vattenförekomstens längd.

Utifrån det underlag som har framkommit inom ramen för mål nr M 303-22 och efter avstämning med Energimyndigheten och Svenska kraftnät bedömer vattenmyndigheten att nationell elproduktion är den enda förmågan som Bygdsiljums och Älglunds kraftverk bidrar med till elsystemet.

Tabell 8. Sammanfattning av vattenmyndighetens bedömning om vilka förmågor och nyttor som behöver beaktas i översynen av miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Rickleåns avrinningsområde.

Förmåga	Skala för bedömning	Behöver beaktas i normöversynen?
Reglerkraft **(klass 1-kraftverk)**	Nationell	Nej
Bidrag till frekvensstabilitet	Nationell, regional	Nej
Bidrag till spänningsstabilitet	Nationell, regional, lokal	Nej
Elproduktion **(HARO-värde)**	Nationell, regional, lokal	Ja
Nationell elberedskap	På nationell nivå som kan utgöras av nationella, regionala eller lokala behov	Nej
Regional och lokal elsystemstabilitet	Regional och lokal	Nej
Beredskap direkt mot samhällsviktig verksamhet	Lokal	Nej

Källa: Tabellen är baserad på Tabell 1 i Bilaga 2 till Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026).

I Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) anges att Svenska kraftnät och Energimyndigheten har räknat fram gränser kopplat till installerad effekt för när åtgärder för att uppnå GES kan antas få betydande negativ påverkan avseende nationell elproduktion, det vill säga HARO-värdena. För vattenkraftverk med en installerad effekt *från* 0,4 MW bör vattenmyndigheten utgå ifrån att åtgärder för att uppnå GES *alltid* kan antas få betydande negativ påverkan på elproduktion, det vill säga överskrida HARO-värdena. Därför behöver vattenmyndigheten inte analysera effekten av åtgärder för att uppnå GES på HARO-värdena för

dessa kraftverk.

Bygdsiljums och Älglunds kraftverk har en installerad effekt på 1,37 MW respektive 6,5 MW. Enligt vägledningen ska det därför antas att de åtgärder som behövs för att uppnå GES, i synnerhet när det gäller kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *morfologiskt tillstånd i vattendrag*, i vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) kan medföra en risk för att HARO-värdet för huvudavrinningsområdet Rickleån överskrids.

Nyttan kan inte nås på något annat sätt som är väsentligt bättre för miljön

Av Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) framgår att utifrån uttalanden om vattenkraftens värde för elförsörjning i propositionen *Energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105)* kan det anses ha gjorts en bedömning av att det inte finns något annat bättre sätt för miljön, som är tekniskt och ekonomiskt rimligt, att möjliggöra reglerkraft eller producera el på. Vidare anges i vägledningen att det genom HARO-värdena får anses ha gjorts en bedömning att det inte finns något annat sätt att ersätta elproduktion på. Utifrån detta bedömer vattenmyndigheten att där åtgärder för att uppnå GES i vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) leder till en produktionsförlust som kan antas överskrida HARO-värdet finns det inte något annat sätt att ersätta denna produktionsförlust på.

Tilldelad ytvattenkategori

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) ska tilldelas ytvattenkategorin *vattendrag*. Se ”Egenskaper” i VISS2.

Definition av ekologisk potential

För att definiera de olika klasser av ekologisk potential för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) har vattenmyndigheten använt den så kallade *åtgärdsmetoden*. Detta innebär att vattenmyndigheten har definierat ekologisk potential genom att ta fram flera åtgärdsscenarier och göra en bedömning av vilken ekologisk nytta som åtgärderna levererar.

Som ett första steg tog vattenmyndigheten fram ett åtgärdsscenario motsvarande lägsta gränsen för GEP enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) för vattenförekomsterna. Definitionen av *maximal ekologisk potential* (MaxEP) togs fram genom att

analysera vilka ytterligare hydromorfologiska och biologiska förbättringar i jämförelse till GEP som skulle kunna uppnås, med beaktande av vattenförekomstens väsentligt förändrade fysiska karaktär.

I sin ansökan om moderna miljövillkor framför verksamhetsutövaren att minimitappning i naturfåran nedströms Älglunds kraftverk har en sådan påverkan på vattenkraftproduktionen att denna åtgärd inte ska ingå i MaxEP (och därmed inte heller i GEP) (Skellefteå Kraft AB, 2022). I synnerhet menar verksamhetsutövaren att en minimitappning i storleksordning medellågvattenföring (MLQ) skulle reducera elproduktionen med 23%, vilket för perioden 2012-2019 även skulle ha påverkat Älgunds reglerförmåga (Lindström, 2022).

Av 4 kap. 3 a § vattenförvaltningsförordningen framgår att när MaxEP bestäms ska det väljas åtgärder som inte påverkar kraftproduktionen på ett betydande negativt sätt i *den mening som avses i 4 kap. 3 § punkten 1 d vattenförvaltningsförordningen*. I Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) förklaras att de åtgärder som avses med den skrivning är åtgärderna för att uppnå GES i den ursprungliga vattenkategorin, som identifierades i samband med KMV-förklarandet. Härigenom beaktas att vattenförekomsten fortsatt har en väsentligt förändrat fysisk karaktär.

I vägledningen förklaras vidare att åtgärder som inte leder till GES kan aldrig påverka kraftproduktionen på ett *betydande negativ sätt i den mening som avses i 4 kap 3 § punkten 1 d vattenförvaltningsförordningen*. Sådana åtgärder kan dock fortfarande innebära en stor påverkan på vattenkraftens förmågor och nyttor. Enligt vägledningen ska vattenmyndigheten inte göra någon bedömning om denna påverkan är acceptabel i samband med att den definierar de olika klasser av ekologisk potential, utan att detta görs först i samband med normsättning.

Vattenmyndigheten bedömer därför att minimitappning (som inte leder till att GES kan uppnås) bör ingå som åtgärd för både MaxEP och GEP för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

I sin ansökan menar verksamhetsutövaren vidare att upp- och nedströmspassage vid Bygdsiljum och Älglunds kraftverk inte har någon betydande nytta för de biologiska kvalitetsfaktorerna för vattenförekomsterna och därmed inte ska ingå i GEP (Skellefteå Kraft AB, 2022). Till stöd för detta bifogas en rapport med beräkningar av möjliga effekter av tillgängliggörande av strömvattenytor för stor lekvandrande öring med modelverktyget FiMOD 2.1b (Lundström, 2022). I rapporten bedöms fiskvandringsåtgärder i Älglund- och Bygdsiljum kraftverk inte kunna resultera i reproduktion av varken havsöring/lax eller nedströmslekande öring. Vidare bedöms att genomförande av åtgärderna inte skulle resultera i förändring av fisksamhällena i berörda

vatten som skulle vara mätbar med de metoder som föreskrivs i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25). Åtgärderna skulle därför enligt rapporten inte leda till högre status för biologiska kvalitetsfaktorn *fisk*.

Vattenmyndigheten har låtit länsstyrelsernas fiskeutredningsgrupp (FUG) analysera modelleringen och resultaten i rapporten ovan. Utifrån sin egen modellering med modelverktyget FiMod3 ver.6 bedömer FUG att det finns goda förutsättningar för lax och havsöring i stora delar av Rickleåns vattensystem om väl fungerande fiskpassager anläggs (Länsstyrelsernas Fiskeutredningsgrupp (FUG), 2024). FUG bedömer att passageeffektiviteten i anlagda passager behöver bli minst 0,8 till 0,9 för att nyttan ska uppnås. Användande av det som beskrivs som bästa teknik bedöms bli en förutsättning för att fiskvägarna ska få en tillräckligt god funktion. Anlockningen till flyktöppningar och insteg bedöms bli särskilt viktig.

Av kap. 4 b § 2 st. vattenförvaltningsförordningen framgår att när GEP fastställs ska de åtgärder eller kombinationer av åtgärder väljas som under jämförbara förhållanden har visats vara effektiva för att uppnå ett tillstånd som motsvarar *lätta förändringar* jämfört med ytvattenförekomstens ekologiska förhållanden vid MaxEP.

Av Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) framgår att ett fungerande ekosystem med vatten är en förutsättning för GEP. Därför kan inte allvarliga förändringar, som exempelvis kan inträffa om vattenförekomsten permanent eller tillfälligt saknar vatten, anses motsvara *lätta förändringar*. I vägledningen anges vidare att om det exempelvis konstaterats att det finns en ekologisk nytta med en konnektivitetsåtgärd kan en sådan åtgärd inte plockas bort helt, däremot kan utformningen av åtgärden förändras från MaxEP till GEP. Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning anges också bland de förhållandena som anses utgöra lägsta gränsen för GEP.

Eftersom konnektivitetsåtgärder är prioriterade i Havs- och vattenmyndighetens vägledning och den modellering som har genomförts av FUG indikerar att sådana åtgärder har en ekologisk nytta i Rickleån, gör vattenmyndigheten den samlade bedömningen att konnektivitetsåtgärder bör ingå definitionen av GEP för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Måttlig ekologisk potential (MEP) definierades utifrån åtgärdsscenarier som bedöms resultera i hydromorfologiska och biologiska förhållanden som uppvisar måttliga förändringar än vad som förväntas vid MaxEP. Definitionen av *otillfredsställande ekologisk potential* (OEP) utgår från att än färre åtgärder vidtas.

För varje klass av ekologisk potential har de hydromorfologiska och biologiska förhållanden som förväntas uppstå när åtgärderna är genomförda definierats genom expertbedömning i den mån detta har varit möjligt utifrån tillgängligt underlag om de platsspecifika förhållandena.

Av tabell 9 framgår vattenmyndighetens definitioner för olika klasser av ekologisk potential i dessa vattenförekomster.

Tabell 9. Definition av ekologisk potential för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum - Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Kvalitetsfaktor	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential	Otillfredsställande ekologisk potential	Dålig ekologisk potential
Biologiska kvalitetsfaktorer					
Fisk	Vandringsbenägna och övrigt förekommande arter har mycket goda förutsättningar att nå långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna och övrigt förekommande arter har goda förutsättningar att nå långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har mycket begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter saknar förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.
Hydrologiska kvalitetsfaktorer					
Konnektivitet i vattendrag	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	Teknisk fiskväg för förekommande vandringsbenägna arter. Ej krav på vatten hela året.	Teknisk fiskväg för en eller några förekommande vandringsbenägna arter. Ej krav på vatten hela året.	Trap and transport.
Hydrologisk regim i vattendrag	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör en förbättrad eller bibehållen god biologisk funktion i	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör en förbättrad eller bibehållen god biologisk funktion i	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen mycket begränsad biologisk funktion i befintliga och	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen men mycket begränsad biologisk funktion i befintliga och

	befintliga våta habitat. Minimitappning sker med ett basflöde som motsvarar minst medellågvattenföring eller 80 % täckning av våta kontaktytan i ursprunglig fåra, och med flödespulser vår och höst.	befintliga våta habitat. Minimitappning sker med ett basflöde som motsvarar minst medellågvattenföring eller 80 % täckning av våta kontaktytan i ursprunglig fåra, och med flödespulser vår och höst.	våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett flöde mellan medellågvattenföring och hälften av medellågvattenföringen, med den lägre mängden under vinterhalvåret, och med flödespulser vår och höst.	tillskapade våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett lågt flöde (5% av medelvattenföring eller lägre) under hela eller delar av året.	tillskapade våta habitat. Ingen minimitappning sker till naturfåra.
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Habitat som ger mycket goda förutsättningar för alla förekommande arter för alla skeden i deras livscykler och möjliggör långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Habitat som ger goda förutsättningar för förekommande arter för alla skeden i deras livscykler och möjliggör långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	Habitat som ger mycket begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	Habitat som ger mycket begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.

Klassificering av ekologisk potential

I enlighet med 2 kap. 8 § i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) har vattenmyndigheten klassificerat den ekologiska potentialen för de kvalitetsfaktorerna som bedöms vara påverkade av vattenförekomstens väsentligt förändrade fysiska karaktär utifrån de definitioner av ekologisk potential som framgår av föregående avsnitt. I tabell 10 och tabell 11 sammanfattas klassificeringen för dessa kvalitetsfaktorer och underliggande (expertbedömnings-)parametrar.

För de kvalitetsfaktorer som inte bedöms vara påverkade av vattenförekomstens väsentligt förändrade fysiska karaktär motsvarar klassningen av ekologisk potential den klassningen av ekologisk status som har gjorts för den ursprungliga (naturliga) vattenförekomsten.

Den sammanvägda ekologiska potentialen i vattenförekomsterna bedöms vara *dålig ekologisk potential*.

Se ”Ekologisk potential och kemisk status”, under ”Potential- och statusklassificering” i VISS2.

Tabell 10. Klassificering av ekologisk potential för vattenförekomsten Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153)

Kvalitetsfaktor (påverkade av VÄFK)	Klassning av potential
Biologiska kvalitetsfaktorer	
Fisk	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar	*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet	*Dålig*
Fysiska-kemikaliska kvalitetsfaktorer	
Fosfor	Data saknas
Försurning	Data saknas
Kväve	Data saknas
Syrgasförhållanden	Data saknas
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	
Konnektivitet i vattendrag	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Dålig*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Otillfredsställande**
Specifik flödeseffekt i vattendrag	*Otillfredsställande*
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Måttlig*
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Otillfredsställande**
Vattendragsfårans form	*Otillfredsställande*
Vattendragets planform	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans bottensubstrat	*Otillfredsställande*
Strukturer i vattendraget	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans kanter	*Otillfredsställande*

Tabell 11. Klassificering av ekologisk potential för vattenförekomsten Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831)

Kvalitetsfaktor (påverkade av VÄFK)	Klassning av potential
Biologiska kvalitetsfaktorer	
Fisk	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar	*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet	*Dålig*
Fysiska-kemikaliska kvalitetsfaktorer	
Fosfor	Data saknas
Försurning	Data saknas
Kväve	Data saknas
Syrgasförhållanden	Data saknas
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	
Konnektivitet i vattendrag	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Dålig*
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	*Otillfredsställande*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Otillfredsställande**
Specifik flödeseffekt i vattendrag	*Otillfredsställande*
Volymsavvikelse i vattendrag	*Otillfredsställande*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Otillfredsställande*
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	**Otillfredsställande**
Vattendragsfårans form	*Otillfredsställande*
Vattendragets planform	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans bottensubstrat	*Otillfredsställande*
Strukturer i vattendraget	*Otillfredsställande*
Vattendragsfårans kanter	*Otillfredsställande*

Förslag på miljökvalitetsnorm

I tabell 12 och tabell 13 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnorm som föreslås och vilken kvalitetsfaktor som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god potential ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 12. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk potential för vattenförekomsten Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk potential 2033**		
Specifik kravnivå			
Kvalitetsfaktor	Kravnivå	Beskrivning	Tidsfrist
Fisk	Måttlig potential	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig potential	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett flöde mellan medellågvattenföring och hälften av medellågvattenföringen, med den lägre mängden under vinterhalvåret, och med flödespulser vår och höst.	2033
Konnektivitet i vattendrag	God potential	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	2033
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Måttlig potential	Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	2033

Tabell 13. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk potential för vattenförekomsten Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk potential 2033**		
Specifik kravnivå			
Kvalitetsfaktor	Kravnivå	Beskrivning	Tidsfrist
Fisk	Måttlig potential	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig potential	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett flöde mellan medellågvattenföring och hälften av medellågvattenföringen, med den lägre mängden under vinterhalvåret, och med flödespulser vår och höst.	2033
Konnektivitet i vattendrag	God potential	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter enligt referensförhållandet.	2033
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Måttlig potential	Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	2033

Övergripande miljökvalitetsnorm

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2033.

Mindre stränga krav

Bedömning av påverkan på vattenkraftens förmågor

I Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) anges att Svenska kraftnät och Energimyndigheten har räknat fram gränser kopplat till installerad effekt för när typiska åtgärder för GEP kan antas få betydande negativ påverkan avseende nationell elproduktion, det vill säga överskrida HARO-värdena. För vattenförekomster med kraftverk som har en installerad effekt på minst 0,4 MW bör förutsättningarna för beslut om mindre strängt (MSK-beslut) krav utredas.

Bygdsiljums och Älglunds kraftverk har en installerad effekt på 1,37 MW

respektive 6,5 MW. Som en del av utredningen om förutsättningarna för MSK-beslut är uppfyllda för vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) och Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) har vattenmyndigheten begärt att Energimyndigheten och Svenska kraftverk bedömer hur olika åtgärdsscenarior påverkar vattenkraftens förmågor och nyttor i Rickleåns avrinningsområde. De scenarier som vattenmyndigheten har tagit fram omfattar olika kombinationer av åtgärder för att förbättra vattenmiljön i dessa vattenförekomster. Den förmåga som kraftverken i Rickleån bedöms bidra med är nationell elproduktion.

I tabell 14 sammanfattas de åtgärdsscenarier som har analyserats. Med basscenario avses de villkor som gäller idag för de berörda anläggningarna. Med normerade flöden menas inom vilket intervall som flödet bör vara för att inte avvika från naturliga flödesvariationer (se tabell 15). För varje scenario har två olika alternativ för fiskvägar i Bygdsiljums kraftverk analyserats. De benämns Omlöp som innebär 1 m^3/s konstant flöde över hela året samt Teknisk fiskväg med 1 m^3/s från maj till oktober.

Tabell 14 Åtgärdsscenarior för bedömning av påverkan på vattenkraftens förmågor i Rickleåns avrinningsområde.

Scenario	Anläggning	Hydrologisk regim	Konnektivitet
Basscenario (gällande villkor)	Bygdsiljum/Bygdeträsket	Regleringsamplitud 1,62 m	
	Älglunds dämnningsområde	Högst 0,2 m reglering under dämningsgräns	
	Älglunds naturfåra	Flöde i naturfåra: 1 m^3/s 15 maj - 30 sept, 0,5 m^3/s övrig tid	
	Fredriksfors	Inga villkor	0,5 m^3/s maj - okt i teknisk fiskväg
Scenario A	Bygdsiljum/Bygdeträsket	Normerat flöde	1 m^3/s i omlöp/teknisk fiskväg
	Älglunds dämnningsområde	Tillgängligt flöde genom turbin: Normerat flöde minus MLQ	Flöde i naturfåra i omlöp/fiskväg
	Älglunds naturfåra	Flöde i naturfåra: MLQ (3,33 m^3/s)	Flöde i naturfåra
	Fredriskfors	Normerat flöde	1 m^3/s maj - okt i teknisk fiskväg

Scenario	Anläggning	Hydrologisk regim	Konnektivitet
Scenario B	Bygdsiljum/Bygdeträsket	Normerat flöde	1 m^3/s i omlöp/teknisk fiskväg
	Älglunds dämnningsområde	Tillgängligt flöde genom turbin: Normerat flöde minus 50% MLQ	Flöde i naturfåra i omlöp/fiskväg
	Älglunds naturfåra	Flöde i naturfåra: MLQ 15 maj - 30 sept, 50% MLQ övrig tid	Flöde i naturfåra
	Fredriskfors	Normerat flöde	1 m^3/s maj - okt i teknisk fiskväg
Scenario C	Bygdsiljum/Bygdeträsket		1 m^3/s i omlöp/teknisk fiskväg
	Älglunds dämnningsområde		Flöde i naturfåra i omlöp/teknisk fiskväg
	Älglunds naturfåra	Flöde i naturfåra: MLQ 15 maj - 30 sept, 50% MLQ övrig tid	Flöde i naturfåra
	Fredriskfors		1 m^3/s maj - okt i teknisk fiskväg

Källa: Vattenmyndigheten och Energimyndigheten

Tabell 15 Normerade flöden vid Bygdsiljums kraftverk för referensperiod 2006-2015 i miljöåtgärdsscenarierna A och B.

Period	Normerat flöde i Bygdsiljum (m^3/s)
1 januari - 15 mars	5 – 14
16 mars – 14 april	3 - 21
15 april – 15 juni	15 - 60
16 juni – 30 juni	5 - 29
1 juli – 31 september	3 – 18

Källa: Vattenmyndigheten

I Energimyndighetens rapport jämförs beräknad årsproduktion vid basscenario (gällande villkor) med beräknad elproduktion för respektive

åtgärdsscenario (Energimyndigheten, 2026). Eftersom beräknad produktionsminskning enligt ovan endast baserades på sex år (2013-2018) valde Energimyndigheten att utgå från beräknad elproduktionsminskning som anpassats mot kraftverkens faktiska medelproduktion för sina bedömningar av påverkan på nationell elproduktion. I tabell 16 redovisas beräknad produktion, beräknad elproduktionsminskning utifrån faktiskt produktion samt jämförelse mot HARO-värdet för avrinningsområdet Rickleån.

Tabell 16. Beräknad produktion, beräknad elproduktionsminskning utifrån faktiskt produktion samt jämförelse mot riktvärdet för avrinningsområdet Rickleån enligt bilaga 3 i vattenförvaltningsförordningen.

	Beräknad produktion (GWh)	**Produktionsminskning utifrån faktisk elproduktion (GWh)**					
		Scen A omlöp	**Scen A teknisk**	**Scen b omlöp**	**Scen B teknisk**	**Scen C omlöp**	**Scen C teknisk**
Bygdsiljum	4,6	-0,7	-0,4	-0,7	-0,4	-0,7	-0,3
Älglund	24,5	-6,8	-7,1	-4,1	-4,1	-3,7	-3,6
Fredriksfors	4,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1
Totalt	**33,5**	**-7,8**	**-7,6**	**-5,1**	**-4,8**	**-4,5**	**-4,0**
Jämförelse med HARO-värde		**Över riktvärdet**					**Lika med riktvärdet**

Källa: Tabellen är baserad på tabell 7, tabell 8 och tabell 9 i Energimyndighetens rapport (2026).

Energimyndigheten sammanfattar sina ställningstaganden på följande sätt:

- *Scenario A, B och C Omlöp* leder till en elproduktionsförlust som överstiger riktvärdet i vattenförvaltningsförordningen för huvudavrinningsområdet.
- *Scenario C Teknisk fiskväg* leder till en elproduktionsförlust som kan rymmas inom riktvärdet i vattenförvaltningsförordningen för huvudavrinningsområdet.

Vattenmyndighetens bedömningar

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) gör vattenmyndigheten bedömningen att det skulle innebära *orimliga kostnader* för samhället om ett eller flera kriterier i 4 kap 10 a § vattenförvaltningsförordningen är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt

3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids. Undantaget kan därmed grundas på Svenska kraftnäts och Energimyndighetens analyser av påverkan av miljöåtgärder på vattenkraftens förmågor och nyttor.

Som framgår av avsnittet ”Definition av ekologisk potential” bedömer vattenmyndigheten att vid god potential för kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* i dessa vattenförekomster behöver det ske en minimitappning med ett basflöde som motsvarar minst medellågvattenföring (MLQ) eller 80 % täckning av våta kontaktytan i ursprunglig fåra, och med flödespulser vår och höst. Vidare bedöms att vid god potential för kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd* ska det finnas habitat som ger goda förutsättningar för förekommande arter för alla skeden i deras livscykler och möjliggör långsiktigt hållbara populationsstorlekar. *Åtgärdsscenario* A, som omfattar en åtgärd om minimitappning året runt motsvarande medellågvattenföring (MLQ) i naturfåran nedströms Älglund kraftverk, bedöms medföra risk att HARO-värdet för avrinningsområdet Rickleån överskrids.

Det enda scenariot som bedöms vara förenligt med HARO-värdet är *scenario C*. Detta scenario omfattar ett flöde i naturfåran motsvarande medellågvattenföring (MLQ) mellan 15 maj och 30 september samt 50% medellågvattenföring (MLQ) MLQ under övrig tid. Vattenmyndigheten bedömer att sådana flöden motsvarar *måttlig potential* för kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* i de berörda vattenförekomsterna. Vattenmyndigheten bedömer vidare att sådana flöden möjliggör habitat som motsvarar *måttlig potential* för kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i vattendrag* i de berörda vattenförekomsterna.

I *scenario C* ingår också tekniska fiskvägar med ett flöde om 1 m^3/s från maj till oktober vid Bygdsiljums, Älglunds och Fredriksfors kraftverk. Vattenmyndigheten bedömer att sådana åtgärder möjliggör uppströms- och nedströmsvandring för förekommande vandringsbenägna arter, det vill säga lax, öring och eventuellt andra arter. Den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* bedöms alltså kunna uppnå god potential i dessa vattenförekomster.

Vattenmyndigheten bedömer att eftersom de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *morfologiskt tillstånd i vattendrag* inte kommer att uppnå god potential, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* att uppnå god potential i dessa vattenförekomster.

Sammantaget bedömer vattenmyndigheten att det finns förutsättningar för MSK-beslut avseende de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* samt *morfologiskt tillstånd i vattendrag* samt den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* i

vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831).

Tidsfrister

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831) föreslås att det beslutas tidsfrist för de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag*, *konnektivitet i vattendrag* samt *morfologiskt tillstånd i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk*.

Eftersom omprövningen enligt NAP för kraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås tidsfrist till år 2033.

Rickleån (Åselestupet - Fredriksfors)

För vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033. Vattenmyndigheten föreslår nu att miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033 ska gälla för vattenförekomsten.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet leder till påverkan i form av flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändringar av konnektivitet för vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894). Se ”Påverkan” i VISS 2.0.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Detta beror på ändrad metodik i statusklassificering och ändrad referensperiod för klassningen av den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim*. Ändringarna sammanfattas i tabell 17. Se ”Status” i VISS2.

Vattenförekomsten bedöms fortsatt vara i risk att inte uppnå GES till

följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt till den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*. För den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i vattendrag* bedöms föråldrade verksamheter (flottleder) stå för den betydande påverkan, även om vattenkraftverksamhet bidrar i en mindre omfattning. Se ”Risk” i VISS2.

Tabell 17. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet - Fredriksfors) (WA21850894)

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Otillfredsställande**
Fisk i rinnande vatten (VIX)	*God*	*Måttlig*
Fisk – flödesförändringar		*Måttlig*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Otillfredsställande*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i vattendrag	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Dålig**	**Dålig**
Specifik flödeseffekt i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*	*Otillfredsställande*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Otillfredsställande*	*Dålig*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894) inte uppfyller förutsättningarna för att KMV-förklaras.

Vattenförekomsten har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

Som det framgår av tabell 17 bedöms minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer ha sämre än god status i den berörda vattenförekomsten. Vattenförekomsten ska därför anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

Vissa hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES i vattenförekomsten medför inte betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen) men leder till att vattenförekomsten inte längre har en väsentligt ändrad fysisk karaktär

Av tabell 18 framgår vilka hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i vattenförekomsten.

Tabell 18. Hydromorfologiska åtgärder avseende vattenkraftspåverkan som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894)

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i vattendrag	**Ekologisk vattenreglering** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Fredriksfors kraftverk, Sågforsens kraftverk, Brukforsens kraftverk, damm i Åselestupet, Bygdsiljums kraftverk och Älglunds kraftverk** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager eller förbättra befintliga faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %)

Vattenmyndigheten bedömer att de konnektivitetsåtgärder som behövs för att kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* ska uppnå god status i vattenförekomsten inte medför en betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion. Bedömningar avseende påverkan på vattenkraftens förmågor till följd av konnektivitetsåtgärder vid Bygdsiljums och Älglunds kraftverk framgår av föregående avsnitt. Åtgärder vid dammen i Åselestupet bedöms inte vara produktionspåverkande. För bedömningar avseende konnektivitetsåtgärder vid Fredriksfors, Sågforsens och Bruksforsens kraftverk hänvisas till VISS2. Vattenmyndigheten uppmärksammar att verksamhetsutövaren har ansökt om utrivning av alla tre nedströmsliggande kraftverk (Mark- och miljööverdomstolen, mål nr M 3956-26; Mark- och miljödomstolen i Umeå, mål nr M 302-22).

Eftersom minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer kan uppnå god

status i vattenförekomsten utan betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion, bedömer vattenmyndigheten att det inte finns förutsättningar att KMV-förklara vattenförekomsten.

Förslag på miljökvalitetsnorm

I tabell 19 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 19. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	2033
Konnektivitet i vattendrag	God status	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Otillfredsställande status	2033

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894) fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Mindre stränga krav

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) bedömer vattenmyndigheten att det skulle innebära *orimliga kostnader* för samhället om ett eller flera av kriterierna i 4 kap. 10 a § vattenförvaltningsförordning är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt 3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids.

För vattenförekomsterna Bygdeträsket (WA60193908), (Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) samt Rickleån (naturfåran nedströms

Älglund) (WA43938831) föreslår vattenmyndigheten att det beslutas mindre stränga krav avseende den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim* för att kunna säkerställa vattenkraftens förmågor och nyttor i Rickleån. Vattenmyndigheten bedömer att den fortsatta hydrologiska påverkan från verksamheterna vid Bygdsiljum och Älglunds kraftverk medför att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* inte kan uppnå god status i vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894). Vattenmyndigheten bedömer dock att en förbättrad automatiserad reglering i Bygdsiljums kraftverk samt utrivningen av kvarvarande delar av gamla Bygdeträskdammen - vilket verksamhetsutövaren föreslår som miljöåtgärd inom ramen för den pågående prövning (Skellefteå Kraft AB, 2022) - kan medföra en förbättring av statusen för kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* i vattenförekomsten. Det finns därför anledning att föreslå att kvalitetsfaktorn ska uppnå *otillfredsställande status*.

Som det framgår av avsnitt ”Förklarande av kraftigt modifierat vatten” bedömer vattenmyndigheten att kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* kan uppnå god status i vattenförekomsten.

Vattenmyndigheten bedömer vidare att eftersom den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* inte kommer att uppnå god status, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* att uppnå god status i denna vattenförekomst.

Tidsfrister

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsten Rickleån (Åselestupet – Fredriksfors) (WA21850894) föreslås att det beslutas tidsfrist enligt ovan för de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk*.

Eftersom omprövningen enligt NAP för kraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås tidsfrist till år 2033.

Översyn av miljökvalitetsnormer för uppströmsliggande vattenförekomster

Varför ses miljökvalitetsnormerna för uppströmsliggande vattenförekomster över?

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

För vattenförekomster som ligger uppströms de vattenförekomster som omfattas av domstolens begäran enligt 22 kap. 13 § miljöbalken, har det tillkommit statusklassningar för den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter* samt för vissa parametrar under den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i vattendrag*. Därutöver har statusen för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk* samt för vissa hydromorfologiska kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar förändrats mellan förvaltningscyklarna, där både försämringar och förbättringar kan urskiljas. I de flesta fall beror den förändrade statusklassningen inte på att det har skett en faktisk förändring i miljön, utan på förbättrade kunskapsunderlag samt utvecklad metodik för statusklassificering.

Dessutom medför resultatet av de bedömningar som genomförts för de vattenförekomster som omfattas av domstolens begäran, särskilt i fråga om påverkan på vattenkraftens förmågor, att miljökvalitetsnormerna för de uppströmsliggande vattenförekomster behöver ses över. De åtgärder som krävs för att uppnå de miljökvalitetsnormer som nu föreslås för de vattenförekomster som närmast påverkas av Bygdsiljums och Älglunds kraftverk medför produktionsförluster som motsvarar det gällande HARO-värdet för avrinningsområdet. Vattenmyndigheten bedömer att åtgärder vid de uppströmsligande vattenförekomsterna som kan medföra ytterligare produktionsförluster vid kraftverken, kan leda till att HARO-värdet riskerar att överskridas. Vattenmyndigheten föreslår därför reviderade miljökvalitetsnormer för vissa av de uppströmsliggande vattenförekomsterna.

Nedan sammanfattas de bedömningar som har gjorts avseende förklarande av kraftigt modifierat vatten (KMV-förklarande), definition av

maximal ekologisk potential (MaxEP) och god ekologisk potential (GEP) samt normsättning, inklusive beslut om mindre stränga krav (MSK-beslut), för de uppströmsliggande vattenförekomsterna. I VISS2 återfinns detaljerade motiveringstexter och referenser.

Bygdeträsket

För vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033. Vattenmyndigheten gör nu bedömningen att vattenförekomsten uppfyller förutsättningarna för KMV-förklarande. Vattenmyndigheten föreslår att miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential* 2033 ska fastställas för vattenförekomsten.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet leder till påverkan i form av flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändringar av konnektivitet i vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908). Se ”Påverkan” i VISS2.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Ändringarna sammanfattas i tabell 20. Se ”Motsvarande status”, under ”Potential- och statusklassificering” i VISS2.

Den berörda vattenförekomsten bedöms fortsatt vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar*, *konnektivitet i sjöar* samt *morfologiskt tillstånd i sjöar* samt för de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter*. Se ”Risk” i VISS2.

Tabell 20. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908).

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*
Fisk - flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Makrofyter		Otillfredsställande
Makrofyter – flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Makrofyter – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Otillfredsställande*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i sjöar	**Dålig**	**Dålig**
Längsgående konnektivitet i sjöar	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i sjöar	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Vattenståndsvariation i sjöar	*Måttlig*	*God*
Vattenståndets förändringstakt i sjöar	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd	*Måttlig*	*Måttlig*
Morfologiskt tillstånd i sjöar		**Måttlig**
Bottensubstrat i sjöar		*Otillfredsställande*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenförekomsten har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

Alla tre hydromorfologiska kvalitetsfaktorer – *hydrologisk regim i sjöar*, *konnektivitet i sjöar* samt *morfologiskt tillstånd i sjöar* - bedöms ha sämre än måttlig status, där vattenkraftsverksamhet står för den betydande påverkan. Vattenförekomsten bör därför anses ha en väsentlig ändrad fysisk karaktär.

De hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES medför en betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen)

Av Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) framgår att för att vara säker på att GES kan uppnås bör åtgärderna som identifieras leda till att de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna – konnektivitet, hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd – uppnår god status. Vad som utgör god status för varje hydromorfologisk kvalitetsfaktor och underliggande parametrar anges i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

I tabell 21 nedan sammanfattas vilka hydromorfologiska åtgärder som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i den berörda vattenförekomsten.

Tabell 21. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Bygdeträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i vattenstånd så att de hydromorfologiska parametrarna vattenståndsvariation och avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd inte avviker mer än 0,25 m från referensförhållandet samt att vattenståndets förändringstakt inte avviker mer än 15% från referensförhållandet.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Bygdsiljums och Älglunds vattenkraftverk samt vid damm i Åselestupet** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).
Morfologiskt tillstånd i sjöar	**Förbättra bottenstrukturer i Bygdeträsket** Förbättra bottenstrukturer i sådan omfattning att det ska motsvara ett morfologiskt tillstånd som inte avviker från referensförhållandet i mer än 15 % av sjöns bottenarea.

Som det framgår av föregående huvudavsnitt har vattenmyndigheten begärt att Energimyndigheten och Svenska kraftnät analyserar påverkan av olika åtgärdsscenarior på vattenkraftens förmågor och nyttor i Rickleåns avrinningsområde. Åtgärdsscenarierna omfattade olika kombinationer av åtgärder för att förbättra vattenmiljön i vattenförekomsterna Rickleån (Bygdsiljum – Älglund) (WA21127153) och Rickleån (naturfåran nedströms Älglund) (WA43938831). Resultaten av dessa analyser visar att redan vid det mest konservativa åtgärdsscenariot

motsvarar produktionsförlusterna vid Bygdsiljum och Älglunds kraftverk det HARO-värdet som gäller för avrinningsområdet Rickleån enligt bilaga 3 i vattenförvaltningsförordningen.

Bygdeträsket utgör årsregleringsmagasin för Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Vattenmyndigheten gör bedömningen att uppnående av god status på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* samt *morfologiskt tillstånd i sjöar* i Bygdeträsket (WA60193908) kräver en förändrad reglering som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Åtgärden bedöms därför medföra en betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion.

Nyttan kan inte uppnås på något annat sätt

I Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) anges att genom HARO-värdena får det anses ha gjorts en bedömning att det inte finns något annat sätt att ersätta elproduktion på. Utifrån detta bedömer vattenmyndigheten att där åtgärder för att uppnå GES i vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) leder till en produktionsförlust som kan antas överskrida HARO-värden finns det inte något annat sätt att ersätta denna produktionsförlust på.

Tilldelning av ytvattenkategori

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) ska tilldelas ytvattenkategorin *sjö*.

Definition av ekologisk potential

För att definiera de olika klasser av ekologisk potential för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) har vattenmyndigheten använt den så kallade *åtgärdsmetoden*. Detta innebär att vattenmyndigheten har definierat ekologisk potential genom att ta fram flera åtgärdsscenarier och göra en bedömning av vilken ekologisk nytta som åtgärderna levererar.

Som ett första steg tog vattenmyndigheten fram ett åtgärdsscenario motsvarande lägsta gränsen för GEP enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2026) för vattenförekomsten. För den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter* har vattenmyndigheten använt sig av resultat från en undersökning av förekomst och frekvens av makrofyter i de reglerade sjöarna i Rickleåsystemet med närliggande oreglerade sjöar som referens (grunddata tillgängliga i Artportalen under projekt ”Makrofytinventering av NAP-sjöar, LstAC”). Definitionen av MaxEP har tagits fram genom att analysera vilka ytterligare hydromorfologiska och biologiska förbättringar i jämförelse till GEP som skulle kunna uppnås, med beaktande av vattenförekomstens väsentligt

förändrade fysiska karaktär.

Måttlig ekologisk potential (MEP) har definierats utifrån åtgärdsscenarier som bedöms resultera i hydromorfologiska och biologiska förhållanden som uppvisar måttliga förändringar än vad som förväntas vid MaxEP. Definitionen av *otillfredsställande ekologisk potential* (OEP) utgår från än färre åtgärder vidtas.

För varje klass av ekologisk potential har de hydromorfologiska och biologiska förhållanden som förväntas uppstå när åtgärderna är genomförda definierats genom expertbedömning i den mån detta har varit möjligt utifrån tillgängligt underlag om de platsspecifika förhållandena.

I tabell 22 återfinns definitionerna för varje klass av ekologisk potential för vattenförekomsten.

Tabell 22. Definition av ekologisk potential för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908)

Kvalitetsfaktor	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential	Otillfredsställande ekologisk potential	Dålig ekologisk potential
Biologiska kvalitetsfaktorer					
Fisk	Vandringsbenägna och övrigt förekommande arter har mycket goda förutsättningar att nå långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna och övrigt förekommande arter har goda förutsättningar att nå långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har mycket begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter saknar förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar.
Makrofyter	Grunda områden är oftast väl beväxta med både arter som känsliga och arter som är toleranta mot störning från vågor och is.	Grunda områden är oftast väl beväxta med både arter som känsliga och arter som är toleranta mot störning från vågor och is.	Grunda områden är ofta glest beväxta och har en något lägre medelfrekvens av arter som är känsliga mot störning från vågor och is.	Grunda områden är ofta glest beväxta och har en tydligt lägre medelfrekvens av arter som är känsliga mot störning från vågor och is.	Grunda områden är glest beväxta och domineras av arter som är toleranta mot störning från vågor och is.
Hydrologiska kvalitetsfaktorer					

Kvalitetsfaktor	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential	Otillfredsställande ekologisk potential	Dålig ekologisk potential
Konnektivitet i vattendrag	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	Teknisk fiskväg för förekommande vandringsbenägna arter. Ej krav på vatten hela året.	Teknisk fiskväg för en eller några förekommande vandringsbenägna arter. Ej krav på vatten hela året.	Trap and transport.
Hydrologisk regim i sjöar	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör en förbättrad eller bibehållen god biologisk funktion i befintliga våta habitat. Regleringshöjd följer naturlig variation i tillrinning eller är högst 1 m.	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör en förbättrad eller bibehållen god biologisk funktion i befintliga våta habitat. Regleringshöjden följer naturlig variation i tillrinning eller är högst 1,5 m.	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden överstiger inte 2 m.	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen mycket begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden överstiger inte 10 m.	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen men mycket begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden kan överstiga 10 m.
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Habitat som ger mycket goda förutsättningar för alla förekommande	Habitat som ger goda förutsättningar för förekommande arter	Habitat som ger begränsade förutsättningar för	Habitat som ger mycket begränsade förutsättningar för	Habitat som ger mycket begränsade förutsättningar för

Kvalitetsfaktor	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential	Otillfredsställande ekologisk potential	Dålig ekologisk potential
	arter för alla skeden i deras livscykler och möjliggör långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	för alla skeden i deras livscykler och möjliggör långsiktigt hållbara populationsstorlekar.	förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.

Klassificering av ekologisk potential

I enlighet med 2 kap. 8 § i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) har vattenmyndigheten klassificerat den ekologiska potentialen för de kvalitetsfaktorer som bedöms vara påverkade av vattenförekomstens väsentligt förändrade fysiska karaktär utifrån de definitioner av ekologisk potential som framgår av föregående avsnitt. I tabell 23 sammanfattas klassificeringen för dessa kvalitetsfaktorer och underliggande (expertbedömnings-)parametrar.

För de kvalitetsfaktorer som inte bedöms vara påverkade av vattenförekomstens väsentligt förändrade fysiska karaktär motsvarar klassningen av ekologisk potential den klassningen av ekologisk status som har gjorts för den ursprungliga (naturliga) vattenförekomsten.

Den sammanvägda ekologiska potentialen av vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) bedöms till *dålig ekologisk potential*.

Se ”Ekologisk potential och kemisk status”, under ”Potential- och statusklassificering” i VISS2.

Tabell 23. Klassificering av ekologisk potential för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908)

Kvalitetsfaktor (påverkade av VÄFK)	Klassning av potential
Biologiska kvalitetsfaktorer	
Fisk	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar	*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet	*Dålig*
Makrofyter	**Måttlig**
Makrofyter – flödesförändringar	*Måttlig*
Makrofyter – morfologiska förändringar och kontinuitet	*Måttlig*
Fysiska-kemikaliska kvalitetsfaktorer	
Fosfor	Data saknas
Försurning	Data saknas
Kväve	Data saknas
Syrgasförhållanden	Data saknas
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	
Konnektivitet i sjöar	**Dålig**
Längsgående konnektivitet i sjöar	*Dålig*
Hydrologisk regim i sjöar	**Otillfredsställande**
Vattenståndsvariation i sjöar	*God*
Vattenståndets förändringstakt i sjöar	*Otillfredsställande*
Avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd	*Måttlig*
Morfologiskt tillstånd i sjöar	**Måttlig**
Bottensubstrat i sjöar	*Måttlig*

Förslag på miljökvalitetsnorm

I tabell 24 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god potential ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 24. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908)

Övergripande kvalitetskrav			
Övergripande kvalitetskrav	Måttlig ekologisk potential 2033		
Specifik kravnivå			
Kvalitetsfaktor	**Kravnivå**	**Beskrivning**	**Tidsfrist**
Fisk	Måttlig potential	Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar	2033
Makrofyter	Måttlig potential	Grunda områden är ofta glest beväxta och har en något lägre medelfrekvens av arter som är känsliga mot störning från vågor och is.	
Hydrologisk regim i sjöar	Måttlig potential	Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden överstiger inte 2 m.	2033
Konnektivitet i sjöar	God potential	Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter.	2033
Morfologiskt tillstånd i sjöar	Måttlig potential	Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk potential 2033*.

Mindre stränga krav

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) bedömer vattenmyndigheten att det skulle innebära orimliga kostnader för samhället om ett eller flera av kriterierna i 4 kap. 10 a § vattenförvaltningsförordning är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att

uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt 3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids.

Bygdeträsket utgör årsregleringsmagasin för Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Vattenmyndigheten bedömer att uppnående av god potential på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* samt *morfologiskt tillstånd i sjöar*, såsom de har definierats för vattenförekomsten, kräver en förändrad reglering i Bygdeträsket som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Vattenmyndigheten bedömer dock att en förbättrad automatiserad reglering i Bygdsiljums kraftverk samt utrivningen av kvarvarande delar av gamla Bygdeträskdammen - som verksamhetsutövaren föreslår som miljöåtgärder inom ramen för den pågående prövning (Skellefteå Kraft AB, 2022) - kommer att förbättra den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i sjöar* från *otillfredsställande* till *måttlig* potential. Vattenmyndigheten föreslår därför mindre stränga krav för båda hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Vattenmyndigheten bedömer att eftersom dessa hydromorfologiska kvalitetsfaktorer inte kommer att uppnå god status, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter* att uppnå god status i denna vattenförekomst. Därför föreslås mindre stränga krav även för denna kvalitetsfaktor.

Såsom framgår av förgående huvudavsnitt bedömer vattenmyndigheten att åtgärder för uppströms- och nedströmspassage vid Bygdsiljums och Älglunds vattenkraftverk samt vid dammen i Åselestupet är ekologiskt nyttiga och inte riskerar att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområdes överskrids. Vattenmyndigheten bedömer därför att kvalitetsfaktorn *konnektivitet i sjöar* kan uppnå god potential. Trots detta, medför den kvarstående hydromorfologiska påverkan enligt ovan, att den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk* inte kan uppnå god potential. Därför föreslås mindre stränga krav även för denna kvalitetsfaktor.

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsten Bygdeträsket (WA60193908) föreslås tidsfrist för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk* samt de hydromorfologiska

kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* och *konnektivitet i sjöar*. Den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter* samt den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i sjöar* uppnår redan *måttlig potential*. Därför föreslås det inte tidsfrist för dessa kvalitetsfaktorer.

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Tallträsket och Tallån

För vattenförekomsterna Tallträsket (WA83429258) och Tallån (WA76470191) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033. Vattenmyndigheten föreslår nu att för vattenförekomsterna ska gälla miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet leder till påverkan i form av flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändringar av konnektivitet för vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258). För vattenförekomsten Tallån (WA76470191) bedöms påverkan från vattenkraftverksamhet ske i form av flödesförändringar och förändringar av konnektivitet. Se under ”Påverkan” i VISS 2.0.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Ändringarna sammanfattas i tabell 25 och tabell 26. Se ”Status” i VISS2.

Vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258) bedöms fortsatt vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till alla tre hydromorfologiska kvalitetsfaktorer samt till de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter*. Vattenförekomsten Tallån (WA76470191) bedöms fortsatt vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt till de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk i vattendrag och bottenfauna.* Se under ”Risk” i VISS 2.0.

Tabell 25. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258)

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*
Makrofyter		**Otillfredsställande**
Makrofyter – flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Makrofyter – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Otillfredsställande*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i sjöar	**Dålig**	**Dålig**
Längsgående konnektivitet i sjöar	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i sjöar	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**
Vattenståndsvariation i sjöar	*Måttlig*	*God*
Vattenståndets förändringstakt i sjöar	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Avvikelse i vinter eller sommarvattenstånd	*Måttlig*	*God*
Morfologiskt tillstånd i sjöar	**Hög**	**Måttlig**
Bottensubstrat i sjöar		*Otillfredsställande*
Strukturer på det grunda vattenområdet i sjöar		*Otillfredsställande*

Tabell 26. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsten Tallån (WA76470191)

Kvalitetsfaktor	Tidigare statusklassning	Ny statusklassning
Biologiska kvalitetsfaktorer		
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk i rinnande vatten (VIX)	*God*	
Fisk – flödesförändringar		*Otillfredsställande*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*
Bottenfauna (flodpärlmussla)		**Måttlig**
Bottenfauna – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Måttlig*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
Konnektivitet i vattendrag	**Dålig**	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Måttlig**	**Otillfredsställande**
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Måttlig*	*Otillfredsställande*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsterna Tallträsket (WA83429258) och Tallån (WA76470191) inte uppfyller förutsättningarna för KMV-förklarande.

Vattenförekomsterna har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

Minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer bedöms ha sämre än god status i de berörda vattenförekomsterna. Vattenförekomsterna ska därför anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

Vissa hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES i vattenförekomsterna medför inte betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen) men leder till att vattenförekomsterna inte längre har en väsentligt ändrad fysisk karaktär

Av tabell 27 och tabell 28 framgår vilka hydromorfologiska åtgärder

avseende påverkan från vattenkraft som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i vattenförekomsterna.

Tabell 27. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258)

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Tallträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i vattenstånd så att de hydromorfologiska parametrarna vattenståndsvariation och avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd inte avviker mer än 0,25 m från referensförhållandet samt att vattenståndets förändringstakt inte avviker mer än 15% från referensförhållandet.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Tallträskdammen** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).
Morfologiskt tillstånd i sjöar	**Förbättra bottenstrukturer i Tallträsket** Förbättra bottenstrukturer och bottensubstrat i sådan omfattning att det ska motsvara ett morfologiskt tillstånd som inte avviker från referensförhållandet i mer än 15 % av sjöns bottenarea.

Tabell 28. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Tallån (WA76470191).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i vattendrag	**Ekologisk vattenreglering i Tallträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i vattendrag	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Tallträskdammen och Bygdsiljums kraftverk** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).

Vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258) utgör årsregleringsmagasin för Älglunds och Bygdsiljums kraftverk och utsätts för vattenståndsväxlingar som påverkar bottensubstraten och det grunda vattenområdet i sjön. Vattenmyndigheten bedömer att uppnående av god status på den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i sjöar* kräver en förändrad reglering i Tallträsket som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Åtgärden bedöms därför medföra en betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion.

För kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* är den underliggande parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* som leder till den sänkta statusen. Vattenmyndigheten bedömer att införande av automatiserad reglering av Tallträskdammen – som verksamhetsutövaren föreslår som miljöåtgärd inom ramen för den pågående prövning avseende anläggningen (Skellefteå Kraft AB, 2022) - kommer att leda till jämnare förändringar av vattenytan som möjliggör att parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* uppnår god status. Åtgärden bedöms inte medföra ytterligare produktionsförluster i Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte medföra risk att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområde överskrids.

När det gäller kvalitetsfaktorn *konnektivitet i sjöar* är den underliggande parametern *Längsgående konnektivitet i sjöar* som leder till den sänkta statusen. Vattenmyndighetens fortsatta bedömning är att Tallträsket utgör ett vandringshinder i uppströms- och nedströms riktning för *öring* och eventuellt *sik*. Vattenmyndigheten bedömer vidare att god status kan uppnås för kvalitetsfaktorn *konnektivitet i uppströms och nedströms riktning* i vattenförekomsten. Det åtgärdsförslag som ligger till grund för vattenmyndighetens bedömning är en teknisk fiskväg med ett flöde motsvarande medellågvattenflöde (MLQ, 0,45 m^3/s). En ökad minimitappning från den befintliga 0,3 m^3/s till 0,45 m^3/s bedöms vara av så lite omfattning att den inte kan antas leda till ytterligare produktionsförluster i Bygdsiljums och Älglunds kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte leda till att HARO-värdet för Rickleån riskeras att överskridas.

Vattenmyndigheten bedömer att genom denna konnektivitetsåtgärd uppnår kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* god status även i den nedströmsliggande vattenförekomsten Tallån (WA76470191). Däremot innebär det begränsade flödet som föreslås som minimitappning genom fiskvägen att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* inte uppnår god status i denna vattenförekomst.

Sammantaget gör vattenmyndigheten bedömningen att, genom åtgärder

som inte medför betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion, uppnår minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer god status i dessa vattenförekomster. Detta medför att det inte finns förutsättningar för att KMV-förklara vattenförekomsterna.

Förslag på miljökvalitetsnorm

I tabell 29 och tabell 30 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Tallträsket (WA83429258) och Tallån (WA76470191).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 29. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258)

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk	Måttlig status	2033
Makrofyter	Måttlig status	2033
Hydrologisk regim i sjöar	God status	2033
Konnektivitet i sjöar	God status	2033
Morfologiskt tillstånd i sjöar	Måttlig status	

Tabell 30. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Tallån (WA76470191).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	2033
Bottenfauna	God status	2033
Konnektivitet i vattendrag	God status	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	2033

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsterna Tallträsket (WA83429258) och Tallån (WA76470191) beslutas den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Mindre stränga krav

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) bedömer vattenmyndigheten att det skulle innebära orimliga kostnader för samhället om ett eller flera av kriterierna i 4 kap. 10 a § vattenförvaltningsförordning är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt 3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids.

Vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258) utgör årsregleringsmagasin för Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Som det framgår av avsnitt ”Förklarande av kraftigt modifierat vatten” bedömer vattenmyndigheten att uppnåendet av god status på den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i sjöar* kräver en förändrad reglering i Tallträsket som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Därför föreslås mindre stränga krav för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *morfologiskt tillstånd i sjöar*.

De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* och *konnektivitet i sjöar* bedöms kunna uppnå god status. För kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i sjöar* uppmärksammar dock vattenmyndigheten att även om de underliggande parametrarna *Vattenståndsvariation* eller *Avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd* inte visar på sämre än god status är det tydligt att regleringen ger en påverkan på biologiska kvalitetsfaktorer i Tallträsket (WA83429258). Både *fisk* och *makrofyter* är påverkade av variation i vattenstånd som gör att deras överlevnad och tillgång på lämpliga habitat påverkas negativt. Detta orsakas främst genom sänkningen av vattenståndet vintertid. Vattenmyndigheten bedömer att den justering av regleringen som skulle behövas för att uppnå god status för relevanta biologiska kvalitetsfaktorer kan antas leda till ytterligare produktionsförluster i Bygdsiljums och Älglunds kraftverk, med risk att HARO-värdet för Rickleån då överskrids.

Sammantaget bedömer vattenmyndigheten att den kvarstående morfologiska och hydrologiska påverkan efter alla möjliga och rimliga åtgärder har vidtagits innebär att de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter* inte kan uppnå god status. Därför föreslås mindre

stränga krav även för dessa kvalitetsfaktorer.

För vattenförekomsten Tallån (WA76470191) bedöms den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i sjöar* kunna uppnå god status i vattenförekomsten. Detta medför att även den biologiska kvalitetsfaktorn *bottenfauna* bedöms kunna uppnå god status. Däremot bedömer vattenmyndigheten att den minimitappning som skulle behövas för att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* ska uppnå god status är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Vattenmyndigheten bedömer vidare att eftersom denna hydromorfologiska kvalitetsfaktor inte kommer att uppnå god status, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* att uppnå god status i denna vattenförekomst. Därför föreslås mindre stränga krav för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* samt den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*.

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsten Tallträsket (WA83429258) föreslås tidsfrist för de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* och *konnektivitet i sjöar* samt de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter*. För vattenförekomsten Tallån (WA76470191) föreslås tidsfrist för de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt för de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk i vattendrag* och *bottenfauna.*

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Granträsket och nedströmsliggande vattenförekomster

För vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Sikån (WA87828755), Stor-Grötselet (WA15268949), Sikån (Kvärnån) (WA22723429) och Kalvträsket (WA81591020) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033. För vattenförekomsterna

Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020) föreslår vattenmyndigheten att miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033 ska fortsatt gälla, dock med tidsfrist även för den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter*. För vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429) föreslår nu vattenmyndigheten att det fastställs miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet leder till påverkan i form av flödesförändringar och förändringar av konnektivitet för vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Sikån (WA87828755), Stor-Grötselet (WA15268949), Sikån (Kvärnån) (WA22723429) och Kalvträsket (WA81591020). Se under ”Påverkan” i VISS 2.0.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Ändringarna sammanfattas i tabell 31 och 32. Se ”Status” i VISS2.

Vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020) bedöms vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* samt *konnektivitet i sjöar* samt till de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter*. Vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429) bedöms vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt till den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*. Se under ”Risk” i VISS 2.0.

Tabell 31. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

	Granträsket (WA58279649)		Stor-Grötselet (WA15268949)		Kalvträsket (WA81591020)	
Kvalitetsfaktor	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**
Biologiska kvalitetsfaktorer						
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**	**Måttlig**	**Dålig**	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*		*Dålig*		*Dålig*
Makrofyter		**Måttlig**		**Måttlig**		**Otillfredsställande**
Makrofyter – flödesförändringar		*Måttlig*		*Måttlig*		*Otillfredsställande*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer						
Konnektivitet i sjöar	**Dålig**	**Dålig**	**Måttlig**	**Dålig**		**Dålig**
Längsgående konnektivitet i sjöar	*Dålig*	*Dålig*		*Dålig*		*Dålig*
Hydrologisk regim i	**Otillfredsställande**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Otillfredsställande**	**Otillfredsställande**

sjöar						
Vattenståndsvariation i sjöar	*God*	*God*	*Hög*	*God*	*Måttlig*	*God*
Vattenståndets förändringstakt i sjöar	*Otillfredsställande*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Otillfredsställande*	*Otillfredsställande*
Avvikelse i vinter eller sommarvattenstånd	*God*	*God*	*Hög*	*Hög*	*Måttlig*	*Måttlig*

Tabell 32. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429).

	Sikån (WA87828755)		**Sikån (Kvärnån) (WA22723429)**	
Kvalitetsfaktor	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**
Biologiska kvalitetsfaktorer				
Fisk	**Måttlig**	**Dålig**	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – flödesförändringar		*Måttlig*		*Måttlig*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Dålig*		*Dålig*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer				
Konnektivitet i vattendrag	**Måttlig**	**Dålig**	**Dålig**	**Dålig**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Måttlig*	*Dålig*	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i vattendrag	**Dålig**	**Måttlig**	**Otillfredsställande**	**Måttlig**
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Dålig*	*Måttlig*	*Otillfredsställande*	*Måttlig*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Sikån (WA87828755), Stor-Grötselet (WA15268949), Sikån (Kvärnån) (WA22723429) och Kalvträsket (WA81591020) inte uppfyller förutsättningarna för att KMV-förklaras.

Vattenförekomsterna har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

Som det framgår av tabellerna ovan bedöms minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer ha sämre än god status i dessa vattenförekomster. Vattenförekomsterna ska därför anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

Vissa hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES i vattenförekomsterna medför inte betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen) men leder till att vattenförekomsterna inte längre har en väsentligt ändrad fysisk karaktär

Av tabell 33 och tabell 34 nedan framgår vilka hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i vattenförekomsterna.

Tabell 33. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Granträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i vattenstånd så att de hydromorfologiska parametrarna vattenståndsvariation och avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd inte avviker mer än 0,25 m från referensförhållandet samt att vattenståndets förändringstakt inte avviker mer än 15% från referensförhållandet.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Granträskdammen** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).

Tabell 34. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvarnån) (WA22723429).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i vattendrag	**Ekologisk vattenreglering i Granträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i vattedrag	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Granträskdammen** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).

Vattenförekomsten Granträsket (WA58279649) utgör årsregleringsmagasin för Bygdsiljums och Älglunds kraftverk.

För kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* är den underliggande parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* som leder till den sänkta statusen. Vattenmyndigheten bedömer att införande av automatiserad reglering av Granträskdammen – som verksamhetsutövaren föreslår som miljöåtgärd inom ramen för den pågående prövning (Skellefteå Kraft AB, 2022) - kommer att leda till jämnare förändringar av vattenytan som möjliggör att parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* uppnår god status. Åtgärden bedöms inte medföra ytterligare produktionsförluster i Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte medföra risk att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområde överskrids.

När det gäller kvalitetsfaktorn *konnektivitet i sjöar* är den underliggande parametern *Längsgående konnektivitet i sjöar* som leder till den sänkta statusen. Vattenmyndighetens fortsatta bedömning är att Granträsket utgör ett vandringshinder i uppströms- och nedströms riktning för vandringsbenägna arter, exempelvis *öring*. Vattenmyndigheten bedömer vidare att god status kan uppnås för kvalitetsfaktorn *konnektivitet i uppströms och nedströms riktning* i vattenförekomsten. Det åtgärdsförslag som ligger till grund för vattenmyndighetens bedömning är en fiskväg med ett flöde motsvarande den minimitappning som finns vid Granträskdammen idag (0,25 m^3/s). Åtgärden bedöms inte leda till ytterligare produktionsförluster i Bygdsiljums och Älglunds kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte medföra risk att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområde överskrids.

Motsvarande resonemang görs för vattenförekomsterna Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

Vattenmyndigheten bedömer att genom konnektivitetsåtgärden vid Granträskdammen uppnår den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* god status i de nedströmsliggande vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429). Däremot innebär det fortsatta regleringen i Granträsket samt det begränsade flödet som föreslås som minimitappning genom fiskvägen att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* inte uppnår god status i dessa vattenförekomster.

Sammantaget gör vattenmyndigheten bedömningen att för vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020) kan det uppnås GES genom åtgärder som inte medför betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion. För vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429) gör vattenmyndigheten bedömningen att, genom åtgärder som inte medför betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion, uppnår minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer god status. Detta medför att det inte finns förutsättningar för att KMV-förklara vattenförekomsterna.

Förslag på miljökvalitetsnorm

Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020)

I tabell 35 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnorm som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 35. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

Övergripande kvalitetskrav	**God ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk	God status	2033
Makrofyter	God status	2033
Konnektivitet i sjöar	God status	2033
Hydrologisk regim i sjöar	God status	2033

Övergripande miljökvalitetsnorm

Vattenmyndigheten föreslår att miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033 fortsatt ska gälla för vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020).

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsterna Granträsket (WA58279649), Stor-Grötselet (WA15268949) och Kalvträsket (WA81591020) har det tillkommit en statusklassning av för den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter*. Kvalitetsfaktorn bedöms kunna uppnå god status efter att åtgärder vid Granträskdammen genomförs. Vattenmyndigheten föreslår därför att det beslutas om tidsfrist även för denna kvalitetsfaktor.

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429)

I tabell 36 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och

Sikån (Kvärnån) (WA22723429).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 36. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	
Konnektivitet i vattendrag	God status	2033

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429) fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Mindre stränga krav

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) bedömer vattenmyndigheten att det skulle innebära *orimliga kostnader* för samhället om ett eller flera av kriterierna i 4 kap. 10 a § vattenförvaltningsförordning är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt 3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids.

Granträsket (WA83429258) utgör årsregleringsmagasin för Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Som det framgår av föregående avsnitt bedömer vattenmyndigheten att uppnående av god status på den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* i dessa vattenförekomster kräver en förändrad reglering samt ökad minimitappning i Granträsket som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids.

Vattenmyndigheten bedömer vidare att eftersom denna hydromorfologiska kvalitetsfaktor inte kommer att uppnå god status, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* att uppnå god status i dessa vattenförekomster. Vattenmyndigheten föreslår därför att det beslutas mindre stränga krav för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*.

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsterna Sikån (WA87828755) och Sikån (Kvärnån) (WA22723429 föreslås tidsfrister för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*. Den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* uppnår redan idag *måttlig status* i dessa vattenförekomster. Därför föreslås det inte någon tidsfrist för denna kvalitetsfaktor.

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Lidträsken och nedströmsliggande vattenförekomster

För vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377), Storsundet (Risån) (WA44616738), Sör-Lidsträsket (WA80053840), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622) gäller idag miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033.

För vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840) föreslår vattenmyndigheten att miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033 fortsatt ska gälla, dock med tidsfrist även för den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter*. För vattenförekomsterna Risån (WA24021755) och Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) föreslår nu vattenmyndigheten att det ska fastställas miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033. För vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån

(WA47814622) föreslår nu vattenmyndigheten att det ska fastställas miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status*.

Påverkan, status och risk

Inför vattenförvaltningscykel 2028-2033 har vattenmyndigheten genomfört nya påverkansanalyser, statusklassningar och riskbedömningar för alla vattenförekomster i distriktet.

Vattenmyndigheten identifierar fortsatt att vattenkraftverksamhet leder till påverkan i form av flödesförändringar för vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377), Storsundet (Risån) (WA44616738), Sör-Lidsträsket (WA80053840), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622). För vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377), Storsundet (Risån) (WA44616738), Sör-Lidsträsket (WA80053840) och Risån (WA24021755) identifieras även påverkan i form av förändringar av konnektivitet till följd av vattenkraftsverksamhet. Se ”Påverkan” i VISS2.

Statusen för några kvalitetsfaktorer och underliggande parametrar har ändrats mellan förvaltningscyklarna. Ändringarna sammanfattas i tabell 37 och 38. Se ”Status” i VISS2.

Vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidträsket (WA80053840) bedöms vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i sjöar* samt *konnektivitet i sjöar* samt till de biologiska kvalitetsfaktorerna *fisk* och *makrofyter*. Vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA24021755) bedöms vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna *hydrologisk regim i vattendrag* och *konnektivitet i vattendrag* samt till den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*. Vattenförekomsterna Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622) bedöms vara i risk att inte uppnå GES till följd av påverkan från vattenkraftsverksamhet som kopplas till den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* samt till den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag*.

Tabell 37. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840).

	Nörd-Lidtrasket (WA44115377)		Sör-Lidsträsket (WA80053840)	
Kvalitetsfaktor	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**	**Tidigare statusklassning**	**Ny statusklassning**
Biologiska kvalitetsfaktorer				
Fisk	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Dålig**
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Måttlig*		*Dålig*
Makrofyter		**Måttlig**		**Måttlig**
Makrofyter – flödesförändringar		*Måttlig*		*Måttlig*
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer				
Konnektivitet i sjöar	**Måttlig**	**Måttlig**	**Dålig**	**Dålig**
Längsgående konnektivitet i sjöar	*Måttlig*	*Måttlig*	*Dålig*	*Dålig*
Hydrologisk regim i sjöar	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**

Vattenståndsvariation i sjöar	*God*	*God*	*God*	*God*
Vattenståndets förändringstakt i sjöar	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*
Avvikelse i vinter eller sommarvattenstånd	*God*	*God*	*God*	*God*

Tabell 38. Sammanfattning av tidigare och ny statusklassning för relevanta kvalitetsfaktorer och parameter under ekologisk status för vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622).

	Storsundet (Risån) (WA44616738)		**Risån (WA24021755)**		**Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829)**		**Risån (WA47814622)**	
Kvalitetsfaktor	**Tidigare statusklass.**	**Ny statusklass.**	**Tidigare statusklass.**	**Ny statusklass.**	**Tidigare statusklass.**	**Ny statusklass.**	**Tidigare statusklass.**	**Ny statusklass.**
Biologiska kvalitetsfaktorer								
Fisk	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Dålig**		**Otillfreds.**	**Måttlig**	**Måttlig**
Fisk – flödesförändringar		*Måttlig*		*Måttlig*		*Otillfreds.*		*Måttlig*
Fisk – morfologiska förändringar och kontinuitet		*Måttlig*		*Dålig*				
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer								

Konnektivitet i vattendrag	**Måttlig**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Dålig**	**Ej relevant**	**Ej relevant**	**Ej relevant**	**Ej relevant**
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Dålig*				
Hydrologisk regim i vattendrag	**Måttlig**	**Måttlig**	**Otillfreds.**	**Måttlig**	**Måttlig**	**Otillfreds.**	**Måttlig**	**Måttlig**
Volymsavvikelse i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Otillfreds.*	*Måttlig*	*Måttlig*
Flödets förändringstakt i vattendrag	*Måttlig*	*Måttlig*	*Otillfreds.*	*Måttlig*	*Måttlig*	*Otillfreds.*	*Måttlig*	*God*

Förklarande av kraftigt modifierat vatten

Vattenmyndigheten bedömer att vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377), Storsundet (Risån) (WA44616738), Sör-Lidsträsket (WA80053840), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622) inte uppfyller förutsättningarna för att KMV-förklaras.

Vissa av vattenförekomsterna har en väsentligt ändrad fysisk karaktär (4 kap 3 § 1 st. och 3 b § vattenförvaltningsförordningen)

För vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377), Storsundet (Risån) (WA44616738), Sör-Lidträsket (WA80053840) och Risån (WA24021755) bedöms minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer ha sämre än god status, till följd av vattenkraftsverksamhet. Dessa vattenförekomster ska därför anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

För vattenförekomsterna Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) och Risån (WA47814622) bedöms enbart den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* ha sämre än god status till följd av vattenkraftsverksamhet. Dessa vattenförekomster ska därför inte anses ha ändrats på ett väsentligt sätt.

Vissa hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå GES i vattenförekomsterna medför inte betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion (4 kap 3 § 1 st. och 3 a § vattenförvaltningsförordningen) men leder till att vattenförekomsterna inte längre har en väsentligt ändrad fysisk karaktär

Av tabell 39, tabell 40 och tabell 41 framgår de hydromorfologiska åtgärder avseende påverkan från vattenkraft som vattenmyndigheten bedömer behövas för att uppnå GES i vattenförekomsterna.

Tabell 39. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidträsket (WA80053840).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Sör-Lidträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i vattenstånd så att de hydromorfologiska parametrarna vattenståndsvariation och avvikelse i vinter- eller sommarvattenstånd inte avviker mer än 0,25 m från referensförhållandet samt att vattenståndets förändringstakt inte avviker mer än 15% från referensförhållandet.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Sör-Lidträskdammen** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).

Tabell 40. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA24021755)

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Sör-Lidträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.
Konnektivitet i sjöar	**Möjliggöra uppströms- och nedströmspassage vid Sör-Lidträskdammen** Återskapa god vandringsbarhet genom att till exempel anlägga väl fungerande faunapassager enligt bästa möjliga teknik (med en passageeffektivitet på minst 80-90 %).

Tabell 41. Hydromorfologiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) och Risån (WA47814622)

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor	Åtgärd för god status
Hydrologisk regim i sjöar	**Ekologisk vattenreglering i Sör-Lidträsket** Anpassa tids- och rumsmässig variation i flöden så att de hydromorfologiska parametrarna volymavvikelse i vattendrag och flödets förändringstakt i vattendrag inte avviker mer än 15% från modellerad naturlig vattenföring.

Vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840) utgör regleringsmagasin för Bygdsiljums och Älglunds kraftverk. För kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* är den underliggande parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* som leder till den sänkta statusen för dessa vattenförekomster. Vattenmyndigheten bedömer att införandet av automatiserad reglering av Lidträskdammen – som verksamhetsutövaren föreslår som miljöåtgärd inom ramen för den pågående prövning avseende anläggningen (Skellefteå Kraft AB, 2022) - kommer att leda till jämnare förändringar av vattenytan som möjliggör att parametern *vattenståndets förändringstakt i sjöar* uppnår god status. Åtgärden bedöms inte medföra ytterligare produktionsförluster i Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte medföra risk att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområde överskrids.

När det gäller kvalitetsfaktorn *konnektivitet i sjöar* är den underliggande parametern *Längsgående konnektivitet i sjöar* som leder till den sänkta statusen i dessa vattenförekomster. Vattenmyndighetens fortsatta bedömning är att Lidträskdammen utgör ett vandringshinder i uppströms- och nedströms riktning för vandringsbenägna arter som exempelvis *öring*. Vattenmyndigheten bedömer vidare att god status kan uppnås för parametern *Längsgående konnektivitet i sjöar* i vattenförekomsten. Det åtgärdsförslag som ligger till grund för vattenmyndighetens bedömning är en fiskväg med ett flöde motsvarande den minimitappning som sker vid dammen enligt nu gällande villkor (0,4 m^3/s). Åtgärden bedöms inte medföra ytterligare produktionsförluster i Älglunds och Bygdsiljums kraftverk. Åtgärden bedöms därför inte medföra risk att HARO-värdet för Rickleåns avrinningsområde överskrids.

Vattenmyndigheten bedömer att konnektivitetsåtgärden vid Lidträskdammen möjliggör även att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* uppnår god status i

vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA24021755). Däremot innebär det försatta regleringen av Lidträsken och det begränsade flödet som föreslås som minimitappning genom fiskvägen att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* inte uppnår god status i dessa vattenförekomster.

Sammantaget gör vattenmyndigheten bedömningen att för vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840) kan det uppnås GES genom åtgärder som inte medför betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion. För vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA24021755) gör vattenmyndigheten bedömningen att, genom åtgärder som inte medför betydande negativ påverkan på möjligheten att lagra vatten för kraftproduktion, uppnår minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer god status i vattenförekomsterna. Detta medför att det inte finns förutsättningar för att KMV-förklara vattenförekomsterna.

Förslag på miljökvalitetsnorm

Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840)

I tabell 42 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840)

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 42. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840)

Övergripande kvalitetskrav	**God ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk	God status	2033
Makrofyter	God status	2033
Konnektivitet i sjöar	God status	2033
Hydrologisk regim i sjöar	God status	2033

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* 2033 fortsatt ska gälla för vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840).

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840) har det tillkommit en statusklassning för den biologiska kvalitetsfaktorn *makrofyter*. Kvalitetsfaktorn bedöms kunna uppnå god status efter att åtgärder vid Lidträskdammen genomförs. Vattenmyndigheten föreslår därför att det beslutas om tidsfrist även för denna kvalitetsfaktor.

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Risån) (WA44616738), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622)

I tabell 43, tabell 44, tabell 45 och tabell 46 sammanfattas vattenmyndighetens förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738), Risån (WA24021755), Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) respektive Risån (WA47814622).

I enlighet med 4 kap 6 § HVMFS 2019:25 redovisar vattenmyndigheten vilken miljökvalitetsnormen som föreslås och vilken kvalitetsfaktor respektive parameter som justeras med anledning av undantag i form av tidsfrist eller mindre stränga krav. För de kvalitetsfaktorer och parametrar som inte redovisas särskilt föreslås att god status ska bibehållas eller uppnås.

Tabell 43. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Storsundet (Risån) (WA44616738).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	
Konnektivitet i vattendrag	God status	
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	

Tabell 44. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Risån (WA24021755).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	2033
Konnektivitet i vattendrag	God status	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	

Tabell 45. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829)

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status 2033**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	2033
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	2033

Tabell 46. Förslag på reviderad miljökvalitetsnorm för ekologisk status för vattenförekomsten Risån (WA47814622).

Övergripande kvalitetskrav	**Måttlig ekologisk status**	
Kvalitetsfaktor	**Mindre stränga krav**	**Tidsfrist**
Fisk i vattendrag	Måttlig status	
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig status	

Övergripande kvalitetskrav

Vattenmyndigheten föreslår att för vattenförekomsterna vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA47814622) fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status*. För vattenförekomsterna Risån (WA24021755) och Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) föreslår vattenmyndigheten att det fastställs den övergripande miljökvalitetsnormen *måttlig ekologisk status* 2033.

Mindre stränga krav

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning för vattenkraftspåverkade ytvattenförekomster (Vattenmyndigheterna, 2026) bedömer vattenmyndigheten att det skulle innebära *orimliga kostnader* för samhället om ett eller flera av kriterierna i 4 kap. 10 a § vattenförvaltningsförordning är uppfyllda. Undantag i form av mindre stränga krav behöver därför tillämpas om de åtgärder som behövs för att uppnå god status eller potential medför risk för att HARO-värdena enligt 3 bilaga vattenförvaltningsförordningen överskrids.

Vattenförekomsterna Nörd-Lidtrasket (WA44115377) och Sör-Lidsträsket (WA80053840) utgör regleringsmagasin för Bygdsiljums och Älglunds kraftverk. Som det framgår av avsnitt ”Förklarande av kraftigt modifierat vatten” bedömer vattenmyndigheten att uppnåendet av god status på

den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* för vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA24021755) kräver en förändrad reglering av samt minimitappning från Lidträsksdammen som är av en sådan omfattning att åtgärden kan antas medföra ytterligare produktionsförluster i kraftverken, med risk att HARO-värdet då överskrids. Vattenmyndigheten bedömer vidare att eftersom denna hydromorfologiska kvalitetsfaktor inte kommer att uppnå god status, kommer inte heller den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* att uppnå god status i dessa vattenförekomster.

Motsvarande resonemang gäller för vattenförekomsterna Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) samt Risån (WA47814622)

Tidsfrist

Som det framgår av riktlinjerna för åtgärdsanalys och normsättning (Vattenmyndigheterna, 2026) tillämpar vattenmyndigheten för vattenkraftspåverkade vattenförekomster tidsfrister efter 2027 som är anpassade till tiden för omprövningarna enligt den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Som skäl för tidsfristen anges ”naturliga förhållanden”. Tidsfristen tillämpas enbart för de kvalitetsfaktorer vars status eller potential är sämre än god på grund av påverkan från vattenkraftsverksamhet i den berörda vattenförekomsten.

För vattenförekomsten Risån (WA24021755) föreslås tidsfrister för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *konnektivitet i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag.* För vattenförekomsten Risån (Risåträsket och Mellanån) (WA22638829) föreslås tidsfrister för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* samt för den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag.* I vattenförekomsterna Storsundet (Risån) (WA44616738) och Risån (WA47814622) uppnår den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk i vattendrag* samt den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn *hydrologisk regim i vattendrag* redan *måttlig status*. Därför föreslås det inte någon tidsfrist för dessa kvalitetsfaktorer.

Eftersom omprövningen enligt NAP för vattenkraftverk och tillhörande regleringsdammar i Rickleån Övre är pågående föreslås det tidsfrist till år 2033.

Referenser

Energimyndigheten. (2026). *Påverkan på vattenkraftens förmågor i Rickleån. Underlag till översyn av miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Rickleåns avrinningsområde till Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt.*

Energimyndigheten, Svenska kraftnät och Havs och vattenmyndigheten. (2016). *Vattenkraftens reglerbidrag och värde för elsystemet* (ER 2016:11). Statens energimyndighet.

Havs- och vattenmyndigheten. (2026). *Kraftigt modifierat vatten, ekologisk potential samt normsättning för vattenkraft.* https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/vattenforvaltning/nationell-vagledning/kraftigt-modifierat-vatten-och-ekologisk-potential/kraftigt-modifierat-vatten-ekologisk-potential-samt-normsattning-for-vattenkraft.html

Lindström, M. (2022). *Minimitappning och påverkan på Älglunds reglerförmåga. Bilaga 4 - Komplettering till ansökan om moderna miljövillkor Rickleån Övre.*

Lundström, P. (2022). *PM Ekologisk nytta vid genomförande av fiskvandringsåtgärder i Åselestupet och uppströmsliggande vattenkraftsanläggningar. Bilaga 4.2 till Miljöbedömning.*

Länsstyrelsernas Fiskeutredningsgrupp (FUG). (2024). *Bedömning av effekter av fiskvägar i Rickleån.*

Skellefteå Kraft AB. (2022). *Rickleån Övre. Ansökan om omprövning för moderna miljövillkor.*

Statens energimydighet. (2026). *Vattenkraftens reglerförmåga och ny reglerklassindelning* (ER 2026:12). Statens energimyndighet.

Vattenmyndigheterna. (2026). *Vattenmyndigheternas riktlinjer för åtgärdsanalys och normsättning i ytvatten med vattenkraftspåverkan.* Vattenmyndigheterna.

Bilaga 1 Förslag till ändringsföreskrift

Förslag till ändring av bilaga 1 och bilaga 3 till länsstyrelsen i Norrbottens läns föreskrifter (25 FS 2021:13 A12) om kvalitetskrav för vattenförekomster i Bottenvikens vattendistrikt.

Bilaga 1 till föreskrift 25 FS 2021:13 A 12

Miljökvalitetsnormer för ytvattenförekomster (vattendrag, sjöar och kustvatten)												
						Kvalitetskrav och undantag ekologisk status				Kvalitetskrav och undantag kemisk ytvattenstatus		
Grundinformation					Skyddade områden		Precisering av kvalitetskrav					Precisering av kvalitetskrav
Län	Huvudavrinningsområde	Vattenförekomst namn	Vattenkategori	Vatten-ID	Särskilt krav	Övergripande kvalitetskrav	Tidsfrist	Mindre strängt krav		Senare mål år	Tidsfrist	Mindre strängt krav

Västerbotten	Ricklean - SE24000	Rickleån (Åselestupet - Fredriksfors)	Vattendrag	WA21850894		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag. Otillfredsställande status 2033 för Hydrologisk regim i vattendrag. God ekologisk status 2033 för konnektivitet i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag. Otillfredsställande status 2033 för Hydrologisk regim i vattendrag.	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

~~Västerbotten~~	~~Rickleån – SE24000~~	~~Bygdeträsket~~	~~Sjö~~	~~WA60193908~~	-	~~God ekologisk status 2033~~	~~God ekologisk status 2033 för Fisk, Hydrologisk regim i sjöar och Konnektivitet i sjöar~~		~~God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar~~			~~Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar~~

~~Västerbotten~~	~~Rickleån – SE24000~~	~~Rickleån (Bygdeträsket – Bygdsiljum)~~	~~Vattendrag~~	~~WA42615037~~		~~God ekologisk status 2033~~	~~God ekologisk status 2033 för Fisk, Morfologiskt tillstånd i vattendrag, Konnektivitet i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag~~		~~God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar~~			~~Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar~~

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Tallån	Vattendrag	WA76470191		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag. God ekologisk status 2033 för Bottenfauna och Konnektivitet i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag.	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Tallträsket	Sjö	WA83429258		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, och Morfologisk tillstånd i sjöar. God ekologisk status 2023 för Hydrologisk regim i sjöar och konnektivitet i sjöar.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, och Morfologisk tillstånd i sjöar.	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar
Västerbo	Ricklean -	Risån	Vatte	WA47814622		Måttlig ekologisk		Måttlig ekologisk	God kemis			Uppnår ej god

tten	SE24000		ndrag			status		status för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag.	k ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Risån (Risåträsket och Mellanån)	Vattendrag	WA22638829		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag.	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar
Västerbo	Rickleån -	Kalvträsket	Sjö	WA81591020		God ekologisk	God ekologisk status 2033 för		God kemis			Uppnår ej god

tten	SE24000					status 2033	Fisk, Makrofyter, Konnektivitet i Sjöar och Hydrologisk regim i sjöar.		k ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar
Västerbotten	Rickleån - SE240	Sikån (Kvärnån)	Vattendrag	WA22723429		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i	God kemisk ytvatt			Uppnår ej god kemisk ytvattenst

	00						God ekologisk status 2033 för konnektivitet i vattendrag.	vattendrag.	enstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			atus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Risån	Vattendrag	WA24021755		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag. God ekologisk status 2033 för konnektivitet i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag. Måttlig status för hydrologisk regim i vattendrag	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Stor-Grötselet	Sjö	WA15268949		God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, Konnektivitet i Sjöar och Hydrologisk regim i sjöar		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Sikån	Vattendrag	WA87828755		Måttlig ekologisk status 2033	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag. God ekologisk status 2033 för konnektivitet i vattendrag.	Måttlig ekologisk status 2033 för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag	God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Granträsket	Sjö	WA58279649		God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, Konnektivitet i Sjöar och Hydrologisk regim i sjöar		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Sör-Lidträsket	Sjö	WA80053840		God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, Konnektivitet i Sjöar och Hydrologisk regim i sjöar		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar
Västerbo	Rickleån -	Storsundet	Vatte	WA44616738		Måttlig ekologisk		Måttlig ekologisk	God kemis			Uppnår ej god

tten	SE24000	(Risån)	ndrag			status		status för Fisk i vattendrag och Hydrologisk regim i vattendrag	k ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilver föreningar

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Nörd-Lidträsket	Sjö	WA44115377		God ekologisk status 2033	God ekologisk status 2033 för Fisk, Makrofyter, Konnektivitet i Sjöar och Hydrologisk regim i sjöar		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar			Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Bilaga 3 till föreskrift 25 FS 2021:13 A 12

Miljökvalitetsnormer för kraftigt modifierade och konstgjorda vattenförekomster													
						Kvalitetskrav och undantag ekologisk potential				Kvalitetskrav och undantag kemisk ytvattenstatus			
Grundinformation					Skyddade områden	Övergripande kvalitetskrav		Precisering av kvalitetskrav		Övergripande kvalitetskrav		Precisering av kvalitetskrav	
Län	Huvudavrinningsområde	Vattenförekomst namn	Vattenkategori	Vatten-ID	Särskilt krav		Kravnivå	Tidsfrist	Mindre strängt krav			Tidsfrist	Mindre strängt krav
Västerbotten	Rickleån - SE24000	Rickleån (naturfåran nedströms Älglund)	Vattendrag	WA43938831		Måttlig ekologisk potential 2033	Kravnivå: Fisk: Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå	God ekologisk potential 2033 för Konnekt	Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Hydrologisk regim i		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter,		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter

							hållbara populationsstorlekar. Konnektitet i vattendrag: Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter Hydrologisk regim i vattendrag: Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett flöde mellan medellågvattenföring och hälften av medellågvattenföringen, med den lägre mängden	ivitet i vattendrag. Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.	vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.		Kvicksilver och kvicksilverföreningar		och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

							under vinterhalvåret, och med flödespulser vår och höst. Morfologiskt tillstånd i vattendrag: Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.						
Västerbotten	Rickleån - SE24000	Rickleån (Bygdsiljum - Älglund)	Vattendrag	WA21127153		Måttlig ekologisk potential 2033	Kravnivå: Fisk: Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar. Konnektitet i vattendrag: Omlöp eller teknisk fiskväg för alla	God ekologisk potential 2033 för Konnektivitet i vattendrag. Måttlig ekologis	Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

							förekommande vandringsbenägna arter Hydrologisk regim i vattendrag: Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Minimitappning till naturfåra sker med ett flöde mellan medellågvattenföring och hälften av medellågvattenföringen, med den lägre mängden under vinterhalvåret, och med flödespulser vår och höst. Morfologiskt tillstånd i vattendrag: Habitat som	k potential 2033 för Fisk, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.	vattendrag.				

							ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.						
Västerbotten	Rickleån - SE2400 0	Rickleån (Bygdeträsket - Bygdsiljum)	Vattendrag	WA42615037		Måttlig ekologisk potential 2033	Kravnivå: Fisk: Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar Makrofyter: Grunda områden är ofta glest beväxta och har en något lägre medelfrekvens av arter som är känsliga mot störning från vågor och is. Konnektitet i vattendrag:	God ekologisk potential 2033 för Konnektivitet i vattendrag. Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Makrofy	Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Makrofyter, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

							Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter. Hydrologisk regim i vattendrag: Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden överstiger inte 2 m. Morfologiskt tillstånd i vattendrag: Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	ter, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.				

Västerbotten	Rickleån - SE24000	Bygdeträsket	Sjö	WA60193908		Måttlig ekologisk potential 2033	Kravnivå: Fisk: Vandringsbenägna arter och övrigt förekommande arter har åtminstone begränsade förutsättningar att nå hållbara populationsstorlekar Makrofyter: Grunda områden är ofta glest beväxta och har en något lägre medelfrekvens av arter som är känsliga mot störning från vågor och is. Konnektitet i vattendrag: Omlöp eller teknisk fiskväg för alla förekommande vandringsbenägna arter. Hydrologisk regim i	God ekologisk potential 2033 för Konnektivitet i vattendrag. Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Makrofyter, Hydrologisk regim i vattendrag och	Måttlig ekologisk potential 2033 för Fisk, Makrofyter, Hydrologisk regim i vattendrag och Morfologisk tillstånd i vattendrag.		God kemisk ytvattenstatus, med undantag för, Bromerad difenyleter, Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Bromerad difenyleter och Kvicksilver och kvicksilverföreningar

							vattendrag: Flödes- och vattenståndsvariation möjliggör förbättrad eller bibehållen begränsad biologisk funktion i befintliga och tillskapade våta habitat. Regleringshöjden överstiger inte 2 m. Morfologiskt tillstånd i vattendrag: Habitat som ger begränsade förutsättningar för förekommande arter att nå hållbara populationsstorlekar.	Morfologisk tillstånd i vattendrag.					

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se
www.vattenmyndigheterna.se